

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 22.11.2023
COM(2023) 728 final

2023/0413 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega luuakse seireraamistik vastupanuvõimeliste Euroopa metsade jaoks

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2023) 384 final} - {SWD(2023) 372 final} - {SWD(2023) 373 final} -
{SWD(2023) 374 final}

Seletuskiri

1. ETTEPANeku TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

ELi metsi ja muud puittaimestikuga maad survestavad üha enam kliimamuutused ning mittekestlik otsene või kaudne inimkasutus ja -tegevus ning sellega seotud maakasutuse muutused. Sellised ohud nagu metsa- või maastikupõlengud, kahjuripuhangud, põuad ja kuumalained, mis sageli üksteist tugevdavad, toovad tõenäoliselt kaasa sagedasemad ja intensiivsemad katastroofid, mis sageli ületavad riigipiire. Need survetegurid kahjustavad metsa vastupanuvõimet ja ohustavad metsade suutlikkust täita oma erinevaid keskkonna-, sotsiaalseid ja majanduslikke funktsioone. Mõned ohud, näiteks metsa- või maastikupõlengud, kujutavad endast samuti otsest ohtu inimeste tervisele ja ohutusele. Peale selle suurendavad need metsade majandamise kulusid, sealhulgas metsa- või maastikupõlengute tõrjumise kulusid.

Terviklik ja kvaliteetne seiresüsteem, mis hõlmab kõiki metsi ja muud puittaimestikuga maad ELis, võib aidata paremini võidelda kõigi nende survetegurite ja ohtudega. Näiteks võrastiku liituse ja selle häiringute sage seire Maa seire (EO) tehnoloogia abil, mida täiendavad kohapealsed vaatlused, võib esile tuua metsade haavatavuse mustreid ja võimaldada otsusetegijatel võtta kohanemismeetmeid. Kui need teadmised puuduvad, mõjutab see ka liikmesriikide metsaplaneerimise õigeaegsust ja kvaliteeti. Pikaajaline integreeritud planeerimine on väga oluline, et hoida metsateenuste ja -ressursside nõudlus tasakaalus ning tagada vastupanuvõime katastroofide suhtes vastavalt ELi poliitikaeesmärkidele ja sihtidele metsateenuste, -kasutuse ja -kaitse valdkonnas.

Praegused seirevahendid ei täida täielikult oma eesmärki. Sellised teenused nagu Copernicuse juhitud Euroopa metsatulekahjude teabesüsteem ja Copernicuse maismaaseire teenuse metsade kõrgresolutsiooniga kiht on toonud ELis kaasa teataval määral standarditud kaugseirel põhinevat seiret ja andmeid. Töö peamiselt riiklike metsainventuuride kaudu kogutavate maapealsete andmete ühtlustamiseks on aga keskendunud mõnele puiduressurssidega seotud põhimuutujale, nagu maapealne biomass, kasvava metsa tagavara ja juurdekasv. Isegi sellistel juhtudel esineb lünki andmete õigeaegsuses ja laiemas kättesaadavuses, mis põhjustab ebakindlust andmete usaldusväärsuse suhtes ja piirab nende kasutust. Ei ole tehtud tööd muutujaid käsitlevate muude maapealsete andmete ühtlustamiseks (eelkõige seoses elurikkusega), mis muudab kogu ELi hõlmava metsaökosüsteemi seisundi hindamise keeruliseks. Peale selle on metsade kohta kättesaadavates andmetes märkimisväärsed lünki, näiteks põua või kooreüraskiga seotud metsakahjustuste osas. Need lüngad takistavad maahaldajatel ja asjaomastel ametiasutustel metsakatastroofe tõhusalt ennetada, nendeks valmistuda ja neile reageerida. Peale selle saab mitmeid metsaparametreid, nagu metsa biomass ja struktuur, usaldusväärselt kaardistada ja jälgida kogu ELis üksnes kohapealsete vaatluste, kaugseire ja modelleerimise kombineerimise teel. Selline kombinatsioon on keeruline ja nõudlik, sageli andmete jagamise ja juurdepääsetavusega seotud probleemide tõttu.

Et puudub teave metsade seisundi ja arengu kohta seoses häiringute või ökosüsteemi dünaamikaga, on poliitikakujundajatel ja metsamajandajatel raske näha suundumusi, tuvastada kahjusid või degradeerumist varases etapis ning nende suhtes tõhusalt tegutseda. See takistab metsade suutlikkust tagada ühiskonnale pidevalt ökosüsteemiteenused, tooted ja funktsioonid, sealhulgas kliimamuutuste leevendamist, milles metsadel on oluline osa.

Üldiselt on teave metsade seisundi, nende ökoloogilise, sotsiaalse ja majandusliku väärtuse, neile mõjuvate survetegurite ja nende osutatavate ökosüsteemiteenuste kohta ELis killustatud

ja katkendlik, suurel määral ebaühtlane ja ebajärjekindel, andmelünkade ja kattuvustega ning andmeid esitatakse märkimisväärse viivitusega ja sageli ainult vabatahtlikkuse alusel. Kuigi on olemas aruandlusprotsessid, millega kogutakse andmeid ja teavet metsade ja nende arengu kohta, nagu EUROSTATi *Euroopa metsade arvepidamine*, Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi aruanded *Euroopa metsade seisundi kohta* või ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni *ülevaailmsed metsaressursside hindamised*, puudub ELil ühtne süsteem täpsete ja võrreldavate metsaandmete järjepidevaks kogumiseks ja jagamiseks.

Maa seireks satelliitidelt või õhust (sealhulgas mehitamata õhusõidukitega) kasutatavate seirevahendite ja -tehnoloogiate ning ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi teenuste, nagu Galileo programmi kiire areng annab ainulaadse võimaluse ajakohastada, digitaliseerida ja standardida metsade seiret kui teenust kõigile metsakasutajatele ja ametiasutustele. See võib olla kasulik liikmesriikide vabatahtlikule integreeritud pikaajalisele planeerimisele ning stimuleerida nende tehnoloogiate ja nendega seotud uute oskuste turu kasvu, sealhulgas VKEdes jaoks ELis. Järgida tuleb andmekaitset ja omandiõigust.

Seda arvesse võttes on käesoleva ettepaneku eesmärk: i) tagada sidus ja kvaliteetne seire, mis võimaldab jälgida edusamme metsadega seotud ELi eesmärkide, poliitikaeesmärkide ja sihtide saavutamisel, sealhulgas elurikkuse, kliima ja kriisile reageerimise valdkonnas; ii) parandada riskihindamist ja valmisolekut; ning iii) toetada maahaldajate ja avaliku sektori asutuste tõendus põhitud otsuste tegemist, edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni.

Viimastel aastatel on ELi institutsioonid ja liikmesriikide eksperdid – asjaomastes eksperdirühmades, sealhulgas alalise metsakomitee alltöörühmas – korduvalt ja selgelt viidanud vajadusele tõhustada ELi metsaseiret. Sellest tulenevalt kuulutati ELi uues metsastrateegias aastani 2030 välja spetsiaalne seadusandlik ettepanek ELi metsade jälgimise ning nendega seotud aruandluse ja andmekogumise kohta, mis hõlmaks ka metsade ja metsandussektori strateegilisi kavasid, mille on koostanud vastutavad riigi ametiasutused.

Mõned liikmesriikide praegused vahendid ei hõlma integreerivat lähenemisviisi metsadele kui multifunktsionaalsetele ökosüsteemidele, sest sageli käsitletakse metsi ainult konkreetsetest poliitilistest vaatenurkadest: näiteks hõlmavad riiklikud energia- ja kliimakavad ning pikaajalised strateegiad süsiniku sidumist, taastuvenergiat ja energiatõhusust ning riiklikud ja piirkondlikud kliimamuutustega kohanemise strateegiad hõlmavad kliimamuutustega kohanemise vajadusi, kuid neis ei võeta tingimata arvesse muid aspekte, nagu elurikkus või vastupanuvõime.

Enamik riiklikke planeerimisvahendeid ei vaata kaugemale kümneaastasest metsaplaneerimistsüklist. Seega ei võeta neis arvesse kliimamuutuste pikaajalist mõju näiteks liikide levikule ega äärmuslike sündmuste sagedusele ja intensiivsusele. Tihti ei järgi need ka kohandatavat lähenemisviisi, mis tähendab, et need ei suuda kajastada metsade ja metsamajanduse poliitika arengut ELi ja liikmesriigi tasandil, mis nõuaks struktureeritud reageerimist strateegilisel ja tulevikku suunatud tasandil.

Metsaga seotud ELi poliitika on pikaajaline ja nõuab tulevikusuundade strateegilist analüüsi, mis põhineb õigeaegsel ja täpsel teabel. Näiteks tuleb 2050. aastaks saavutada eesmärgid muuta EL kliimaneutraalseks (ELi kliimamäärus ning maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse määrus – LULUCFi määrus) ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeliseks (ELi kliimamuutustega kohanemise strateegia) ning tagada Euroopa ökosüsteemide säilimine ja taastamine (kavandatav ELi looduse taastamise määrus). Paljud kliimamuutuste prognoosid hõlmavad ajavahemikku kuni käesoleva sajandi lõpuni, sealhulgas uuringud selle kohta, kuidas metsad reageerivad kliimamuutuste kiirenemisele ja on nendest mõjutatud.

Peale selle takistab riiklike planeerimismeetodite suur mitmekesisus või planeerimise puudumine kiiret, sidusat ja tõhusat reageerimist katastroofiohule, eelkõige piiriülese mõõtmega ohtudele, nagu taimekahjurid või metsa- või maastikupõlengud.

Seda arvesse võttes on ettepaneku täiendav eesmärk toetada liikmesriike vabatahtlikus integreeritud pikaajalises planeerimises, et tõhustada erinevate sektoripõhiste poliitikaeesmärkide ja sihtide järjepidevat rakendamist ja tagada metsa vastupanuvõime muutuv kliimas.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepaneku eesmärk on toetada selliste olemasolevate ELi poliitikameetmete sidusat ja tulemuslikku rakendamist, mis mõjutavad metsi otseselt või kaudselt sellistes valdkondades nagu keskkond ja elurikkus, kliima, katastroofiohu vähendamine, energia ja biomajandus.

Täpsemalt toetatakse ettepanekuga järgmisi poliitikavahendeid.

- ELi uus metsastrateegia aastani 2030, luues teadmusbaasi integreeriva lähenemisviisi jaoks metsadele kui multifunktsionaalsetele ökosüsteemidele ning jälgides selle sihtide ja eesmärkide saavutamist.

- ELi elurikkuse strateegia aastani 2030, määraes kindlaks näitajad, mille abil jälgida järgmiste eesmärkide saavutamist: i) suurendada metsade kvantiteeti ja kvaliteeti ning nende vastupanuvõimet selliste katastroofide suhtes nagu põlengud, põuad, kahjuri- ja haiguspuhangud, mis kliimamuutuste tõttu tõenäoliselt suurenevad; ii) kaitsta rangelt allesjäänud põlismetsi ja vanu metsi ning iii) arendada edasi Euroopa metsateabesüsteemi.

- Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse määrus, parandades näitajate seiret, mis hõlbustab metsamaa kohta geograafiliselt täpsete andmete esitamist.

- Raadamist käsitlev määrus, määraes kindlaks raadamise ja metsa degradeerumise seisukohast olulised näitajad, mis võimaldab jälgida edusamme degradeerumise vältimise eesmärgi saavutamisel.

- Biomajanduse strateegia, parandades selliste näitajate katvust ja seiret, millega jälgitakse ELis ja selle liikmesriikides kestlikkuse suunas tehtud edusamme ning mida kasutatakse Teadusuuringute Ühiskeskuse biomajanduse teadmuskeskuse seiresüsteemis.

- Taastuvenergia direktiiv, suurendades tõendusbaasi seoses kestlikkuse kriteeriumidega biomassi hankimiseks energia tootmiseks ning eelkõige nõudes, et liikmesriikidel oleks teave põlismetsade ja vanade metsade asukoha kohta.

- Liidu elanikkonnakaitse mehhanism ja hiljuti vastu võetud ELi katastroofidele vastupanuvõimega seotud eesmärgid, parandades metsaandmete kättesaadavust. See aitab täiustada metsa- või maastikupõlengute ja muude katastroofide varajase hoiatamise vahendeid, töötada välja täpsemad riskihinnangud ja suurendada üldist valmisolekut tulevaste katastroofidega toimetulekuks.

- Euroopa digitaalarengu tegevuskava ja droonistrateegia 2.0, edendades kaugseiretehnoloogia kasutamist metsaseires.

- Määrus, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, tugevdades kahjurite dünaamika tõendusbaasi.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Euroopa rohelistes kokkuleppes kutsuti üles võtma meetmeid, et parandada metsaala kvantiteeti ja kvaliteeti ELis ning suurendada veelgi metsa vastupanuvõimet. Kokkuleppe eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus, seada kõrgemad elurikkuse eesmärgid, tagada

tervislik keskkond, parandada inimeste tervist ja heaolu ning edendada kestlikku ja ringbiomajandust. Selle tulemuslikkuse tagamiseks on väga oluline metsade ja ökosüsteemide seisundi ja suundumuste ning multifunktsionaalsuse seire, mis toetab liikmesriikide vabatahtlikku integreeritud pikaajalist planeerimist.

Ettepaneku eesmärk on tagada koostoime muude poliitikameetmetega, sealhulgas metsade seisukohast oluliste andmekogumist, seiret ja planeerimist käsitlevate eeskirjadega. See hõlmab õhu-, vee- ja loodusdirektiive ning komisjoni ettepanekuid looduse taastamise määruse ja Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise muutmise kohta. Ettepanekuga toetatakse ka kliimapolitiikat, võimaldades jälgida edusamme kliimamuutustega kohanemisel ja nende leevendamisel ning süsinikku siduva majandamise kavade kasutuselevõttu kavandatud süsiniku sidumise sertifitseerimise raamistiku alusel. Ettepanek on täielikult kooskõlas ka Euroopa tuleviku konverentsi lõpparuandega, eelkõige ettepanekuga 2, milles selgesõnaliselt toetatakse jõupingutusi, mille eesmärk on „taasmetsastamine ja metsastamine (sh tules hävinud metsade) ning vastutustundliku metsamajandamise tagamine“.

Samuti võib ettepanek aidata ELil näidata maailmale eeskuju ja innustada rahvusvahelist üldsust võtma tõenduspõhiseid sihipäraseid meetmeid, et tugevdada metsade vastupanuvõimet muutuvast kliimas ja parandada metsade kui multifunktsionaalsete ökosüsteemide kestlikku majandamist. Kunming-Montreali üleilmne elurikkuse raamistik sisaldab sihtotstarbelist eesmärki, mis käsitleb kättesaadavaid kvaliteetseid andmeid, teavet ja teadmisi elurikkuse integreeritud ja kaasavaks haldamiseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõikel 1, millega antakse ELile õigus tegutseda oma keskkonnapoliitika eesmärkide saavutamiseks. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 lõikes 1 sätestatud ELi keskkonnapoliitika eesmärgid on keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine; inimese tervise kaitsmine; loodusressursside kaalutletud ja mõistlik kasutamine; meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu. ELi keskkonnapoliitika peab seadma eesmärgiks kõrgetasemelise kaitse, võttes arvesse ELi eri piirkondade olukorra mitmekesisust. See peab põhinema ettevaatuspõhimõttel ja põhimõtetel, mille kohaselt tuleb võtta ennetusmeetmeid, keskkonnakahju heastada eeskätt tekkekohas ja aastaja peab maksma.

Samal õiguslikul alusel põhinevad ELi meetmed, mille eesmärk on kaitsta metsaökosüsteemide looduspärandit. Metsaseire raamistik tagab andmed, mis võimaldavad jälgida Euroopa roheline kokkuleppe metsadega seotud eesmarke ja töötada välja metsaökosüsteemide säilitamise poliitika. Keskkond on valdkond, kus ELil ja liikmesriikidel on jagatud pädevus, mistõttu peab ELi tegevus olema kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

ELi tasandi meetmed on põhjendatud metsast sõltuvate turgude ulatuse ja piiriülese laadiga ning kliimamuutustega seotud kasvavate ohtude ja ebakindlusega, mis nõuavad ELi poliitika ja õigusaktide mõju jälgimist ning poliitikaeesmärkide saavutamiseks vajalike muudatuste vajaduse täpsemat ja õigeaegsemat hindamist.

See puudutab eelkõige selliseid häiringuid nagu kooreüraskirüüsted, metsa- või maastikupõlengud või tormid, millel kõigil on märkimisväärne piiriülene mõõde.

Kliimamuutustega nende häiringute sagedus ja intensiivsus suureneb, mille tulemuseks on suuremad ennetamis- ja tõkestamiskulud, suurem kasvuhoonegaaside heide, elurikkuse vähenemine ja turumoonutused. Mis puutub näiteks kooreüraskisse, siis on kooreüraski levikukollete varajane avastamine väga oluline, et vähendada sanitaarraie ulatust ning sellega seotud kulusid ja sissetuleku vähenemist. Suuremahuline sanitaarraie võib puiduturgu häirida, avaldades eriti negatiivset mõju VKEdele, kes sõltuvad suurel määral puidu hinnast. Feromoonlõksud ja muu kohapealne seire koos Maa seirega, mis pakub kvaliteetseid andmeid, hõlbustavad õigeaegset poliitilist sekkumist ning võivad seega mängida tulemuslikku ja tõhusat osa kulude vähendamisel. Teise näitena on konkreetsetes piirkondades esineva metsatüübi ja põlevmaterjali tundmine oluline metsapõlengute ennetamise meetmete jaoks ja liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames toimuva tegevuse tõhustamiseks, sest täiustatakse Euroopa metsa- ja maastikupõlengute varajase hoiatamise süsteeme.

Metsaseire on praegu katkendlik ja killustatud, mis takistab ELil õigel ajal tegutseda (piiriülese mõõtmega) stressitegurite ja ohtude vastu, nagu on soovitatud ELi uues metsastrateegias, ning kasutada maksimaalselt ära kulutõhusat tehnoloogia arengut ja digitaalset innovatsiooni, eelkõige seoses Maa seirega. Selline olukord on tingitud asjaolust, et liikmesriigid on paljude aastate jooksul tegutsenud üksi ja kooskõlastamata viisil. Kuigi metsaökosüsteemid ulatuvad sageli üle piiride, peetakse metsi sageli suveräänseteks üksusteks ning seni ei ole täielikult välja töötatud järjepidevat ja riikideülest andmekogumist käsitlevat lähenemisviisi. Heas seisundis ja vastupanuvõimelised metsad pakuvad ühist huvi ning liikmesriigid tõenäoliselt ei lahenda seda killustatud olukorda ilma ELi sekkumiseta.

Planeerimiseks on mitmes liikmesriigis olemas vastavad vahendid, kuid valdkondlik poliitika ei ole piisavalt kaetud, mis võib mõjutada poliitikakujundamise sidusust nii liikmesriikide kui ka ELi tasandil. Liikmesriigid saaksid kasutada koordineeritud juhtimissüsteemi, et tagada sektoripõhiste metsapoliitika eesmärkide järjepidev ajakava ja tagada ühise teabe lisamine.

• Proportsionaalsus

Ettepanekus valitud aspektide kombinatsioon on proportsionaalne, sest see piirdub nende aspektidega, mida liikmesriigid peavad kavandatava määrase eesmärkide rahuldavaks saavutamiseks rakendama. Selleks peavad liikmesriigid koguma üksnes selliseid metsaandmeid, mis on seotud ELi õigusaktide ja poliitikaeesmärkidega. Peale selle põhineb kavandatav määrus olemasolevatest riiklikest andmekogumissüsteemidest (peamiselt riiklikest metsainventuuridest) pärit ühtlustatud andmete jagamisel. See vähendab seda, mil määral peavad liikmesriigid kohandama oma andmekogumismeetodeid. Selleks et tagada väikesed kohandamiskulud, on metsaandmete kirjeldused valitud riiklike metsainventuuride käigus tehtud olemasoleva ühtlustamise põhjal. Ettepaneku eesmärk on kasutada ka olemasolevaid esitatud andmeid, kui need vastavad nõuetele, vältides aruandekohustuste dubleerimist. Liikmesriike julgustatakse tegema vabatahtlikku pikaajalist integreeritud planeerimist, mis põhineb vastavalt olemasolevatel jõupingutustel.

Kõnealuse küsimuse ulatuse ja piiriülese mõõtmega tõttu on EL ainus organ, kes saab tagada järjepideva seireraamistiku ja julgustada liikmesriike ühendavat vabatahtlikku pikaajalist integreeritud planeerimist. Liikmesriigi tasandil ei ole võimalik välja töötada andmekogumise ja seire ühiseid standardeid ega planeerimise minimaalseid ühiseid elemente.

Ükski variant ei tähendaks liikmesriikidelt ELile suuremate volituste üleandmist kui seire ühtlustamiseks ja standardimiseks vajalik (ei toimu volituste üleandmist metsamajandamisega seotud tegevusvalikute tegemiseks).

- **Vahendi valik**

Käesoleva algatuse sisu ja täpsusastmega sobib pigem seadusandlik kui muu lähenemisviis. Käesoleva ettepaneku eesmäärke on kõige parem saavutada määrusega. See tagab samal ajal sätete otsese ja ühetaolise kohaldatavuse ELis ning aitab seega kaasa ühtlustamisele ja õigeaegsete andmete esitamisele. Määrus võimaldab kehtestada ühised standardid, mis on siduvad ja vahetult kohaldatavad kõikides liikmesriikides, ilma et tekiks halduskoormust ja viivitust, mis tulenevad vajadusest võtta õigusakt üle siseriiklikku õigusesse.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata, sest tegemist on uue seadusandliku algatusega.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kooskõlas parema õigusloome suunistega tugineb käesolev määrus ja sellele lisatud mõjuhindang ulatuslikule konsultatsiooniprotsessile. Komisjon kogus arvamusi paljudelt sidusrühmadelt, eelkõige liikmesriikide esindajatelt, keskkonnaorganisatsioonidelt, teadusasutustelt, metsandusliitidelt ning ettevõtjate esindajatelt. Konsultatsioone peeti avaliku konsultatsiooni raames, kolmel ekspertide seminaril ning kohtumistel sidusrühmade ja liikmesriikidega. Alalise metsakomitee spetsiaalne alltöörühm kohtus neli korda ning eesistujariikide Tšehhi ja Rootsi korraldatud kaks seminari andsid täiendavat teavet. Erinevad seisukohad andsid väärtuslikku teavet ja teadmisi, mis aitasid koostada mõjuhindangut ja ettepanekut.

Tagasisidekorje

Tagasisidekorje kestis 8. aprillist kuni 6. maini 2022. Saadi 116 vastust 21 riigist, peamiselt (loetelu on kahanevas järjekorras) üldsuselt, valitsusvälistelt organisatsioonidelt, avaliku sektori asutustelt, ettevõtjate ühendustelt, kutseorganisatsioonidelt ja keskkonnaorganisatsioonidelt.

ELi metsaseire ja strateegiakavade raamistiku loomise algatust toetati enamikus eri sidusrühmade antud vastustes, kuid laiemast üldsusest toetasid seda vähem kui pooled. Peamine väljendatud mure oli, et selle algatusega kaasnev suurem tsentraliseerimine ei tohiks muuta olemasolevat riiklikku metsaseiret põhjendamatult koormavaks ning et uued õigusaktid ei tohiks häirida metsaomanike praeguseid majandamistavasid. Komisjon võttis seda arvamust arvesse mõjuhindangus ja ettepaneku koostamisel.

Avalik konsultatsioon

Komisjon korraldas 25. augustist kuni 17. novembrini 2022 avaliku konsultatsiooni ja sai 314 rakendatavat arvamust.

Konsultatsiooni käigus koguti arvamusi metsaseire vajaduse, sellega seotud tehnoloogiavalikute ning eelistatud poliitika- ja rahastamisvariantide ning metsade strateegiakavade lisaväärtuse kohta. Tulemused kinnitasid selgelt, et on vaja kogu ELi hõlmavat ühtlustatud ja õigeaegset teavet mitmesuguste metsaga seotud aspektide kohta, nagu seisund, häiringud ja kliimamuutused. Seiresüsteemid peaksid tuginema väliandmetele koos kaugseiretehnoloogiaga. Enamik vastajaid pidas parimaks poliitikavariandiks liikmesriikide seiresüsteemide andmete integreerimist, samal ajal kui ühtset ELi seiresüsteemi toetati sama palju kui lükatati tagasi. Sellise süsteemi rahastamiseks tuleks kombineerida liikmesriikide, erasektori ja ELi vahendeid. Ligikaudu pooled vastajatest leidsid, et terviklik ülevaade, üldine

koordineerimine ja võrreldavus ning teabevahetus teiste liikmesriikidega annavad pikaajalisele planeerimisele lisaväärtust. Vaid väga väike arv vastajaid ei näinud mingit lisaväärtust.

Ekspertide seminarid

2022. aasta oktoobris-novembris korraldas komisjon koos tehniliste ekspertidega kolm seminari järgmistel teemadel: 1) „Metsade strateegiakavad“; 2) „Maa seire praegused ja tulevased võimalused metsade operatiivseireks“; ning 3) „Metsaseire tulud ja kulud“. Seminarid andsid mõjuhinnangu jaoks väärtuslikku teavet.

Alalise metsakomitee alltöörühm

2022. aasta novembrist 2023. aasta maini toimus neli kohtumist liikmesriikide esindajatega, et pidada tehnilisi arutelusid poliitikavariantide üle. Eelkõige koguti arvamusi näitajate katvuse, Maa seire kasutamise ja integreeritud pikaajalise planeerimise võimalike põhiaspektide kohta. Aruteludes lähtuti avaliku konsultatsiooni tulemustest ja mõjuhinnangu kavandist ning need tuginesid rühma liikmetele enne koosolekuid esitatud eelnevalt kindlaksmääratud küsimustele. Seejärel võttis alltöörühm vastu aruande eelseisva algatuse kohta.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanek põhineb uusimatel teaduslikel tõenditel. Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu aluseks on välisekspertide rühma koostatud toetav uuring, mis on avaldatud [...]. Ekspertide rühm konsulteeris uuringu eri etappides tihedalt komisjoniga. Alltöörühma koosolekud andsid liikmesriikidele võimaluse vahetada arvamusi algatuse põhiaspektide, sealhulgas metsanäitajate esialgse loetelu, avaliku konsultatsiooni tulemuste ja pikaajalise integreeritud planeerimise üle. Neid seisukohti võeti arvesse mõjuhinnangu ja kavandatava määruse koostamisel.

Komisjon kasutas käesoleva ettepaneku koostamiseks ka paljusid muid teabeallikaid, eelkõige ELi teadus- ja innovatsiooniprojektide tulemusi ning tunnustatud rahvusvahelisi aruandeid.

Euroopa Keskkonnaamet jagas erialaseid teadmisi ning oli tihedalt kaasatud käesoleva ettepaneku ja selle mõjuhinnangu väljatöötamisse.

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku aluseks on mõjuhinnang. Õiguskontrollikomitee esitas 17. veebruaril 2023 mõjuhinnangu kohta reservatsioonidega positiivse arvamuse¹. Õiguskontrollikomitee põhipunktid hõlmasid algatuse lisaväärtuse küsimust, eelkõige seoses pikaajalise metsaplaneerimisega, ja ELi sekkumise taseme eri variantide esitust ([ELi metsad – metsade seire ja strateegiakavade uus ELi raamistik \(europa.eu\)](#)). Vastuseks arvamusele selgitati ettepaneku lisaväärtust ning mõjuhinnangus töötati välja kombineeritud variant, mis ühendab kohustusliku seire ja andmekogumise vabatahtliku planeerimisega.

Mõjuhinnangus kaaluti viit poliitikavarianti, millest kaks jäeti varakult kõrvale, sest on väga ebatõenäoline, et nende abil saavutataks soovitud tulemused. Allpool esitatud poliitikavariante hinnati täielikult.

1) Täielikult vabatahtlik variant: selle variandi eesmärk oleks saavutada ühine vabatahtlik lähenemisviis metsaseirele ja integreeritud planeerimisele, et tagada metsadega seotud ELi eesmärkide ja prioriteetide sidus saavutamine, jättes samal ajal liikmesriikidele maksimaalse paindlikkuse nende konkreetse riigi olukorda ülekandmisel.

¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13396-EU-forests-new-EU-Framework-for-Forest-Monitoring-and-Strategic-Plans_et

Komisjon annaks välja vabatahtlikud suunised, et tugevdada andmekogumise järjepidevust ja võrreldavust, edendada Maa seiret ja hõlbustada tõenduspõhise integreeritud metsaplaneerimise väljatöötamist, näiteks pakkudes liikmesriikidele kaalumiseks ühiseid põhinõudeid ja põhielemente.

Ekspertide rühm toetaks komisjoni vabatahtlike suuniste ettevalmistamisel ning hõlbustaks koordineerimist ja heade tavade vahetamist, et edendada ühtlustatud riiklikku andmekogumist ning tõhustada metsaplaneerimise raamistikke ja mehhanisme.

Komisjon jätkaks Copernicuse maismaaseire teenuse kaudu olemasolevate Maa seire teenuste osutamist valitud metsaandmete kohta, nagu fenoloogilised andmed ja primaarne netoproduktioon.

2) Seadusandlik variant: selle variandi eesmärk oleks luua kohustuslik ELi raamistik, mis hõlmaks järgmist: i) metsaseiresüsteemi loomine metsaalade asukohatuvastuseks; ii) andmete kogumine ja jagamine, sealhulgas Maa seire täiustatud kasutamine ning iii) integreeritud metsaplaneerimine. Sellel variandil on kaks allvarianti, mis on seotud ELi sekkumise tasemega metsaandmete katvuse, Maa seire süsteemide kasutamise ning strateegilise planeerimise kavandamise ja arendamise suhtes liikmesriigi tasandil.

Mõlema allvariandi puhul jagatakse kohustuslikud metsaandmed kahte rühma, nagu on kirjeldatud allpool.

- Standarditud andmed, mille puhul komisjon võtab juhtrolli ja tagab andmete ühtse jagamise kogu ELis. Neid andmeid kogutaks peamiselt Maa seire (näiteks Copernicuse programmi) kaudu ning nende suhtes kohaldatakse tehnilisi protokolle, näiteks neid, mida kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat ning Teadusuuringute Ühiskeskus juba kontrollivad.

- Ühtlustatud andmed, millesse liikmesriigid panustaksid oma kogutud andmetega, kasutades oma uuringuid, näiteks maapealsetel vaatlustel põhinevaid riiklikke metsainventuure, kuid kasutades võimaluse ja vajaduse korral Maa seire vahendeid. Kuigi liikmesriigid peaksid esitama komisjonile ühtlustatud andmed vastavalt ühiste standardkirjeldustele, ei oleks nad kohustatud oma andmekogumismeetodeid (näiteks proovivõtumeetodid ja mõõtmismeetodid) standardima, vaid üksnes tegema andmed kättesaadavaks ühtlustatud viisil, kui andmete täpsuse nõuded on täidetud. See tähendab, et liikmesriigid võiksid jätkata oma olemasolevate andmekogumissüsteemide kasutamist, kui need on kättesaadavad, ilma et praegu kasutatavaid vahendeid oluliselt muudetaks.

Kohustuslike metsaandmete puhul ühtlustataks kirjeldused ja meetodid kas olemasolevate kirjelduste ja meetodite või ekspertide rühma abiga välja töötatud meetodite alusel (vt allpool). Kui ühtlustatud hinnangute ebakindlus on liiga suur, siis soovitatakse metsaandmeid standardida.

Teise allvariandiga nähakse ette selliste täiendavate metsaandmete lisamine metsaseiresüsteemi, mis ulatuvad olemasolevatest ELi ja rahvusvahelistest seire- ja aruandlussüsteemidest kaugemale. See hõlmaks komisjoni soovitude esitamist liikmesriikide väljatöötatud integreeritud pikaajaliste kavade kohta.

3) Kombineeritud variant: see variant ühendaks eespool kirjeldatud vabatahtlike ja seadusandlike variantide põhiaspektid. Seireaspektid oleksid kohustuslikud, et lahendada probleem, mis on seotud andmete katvuse erineva tasemega ja erinevate lähenemisviisidega andmekogumisele liikmesriikides (nagu ka seadusandliku variandi teise allvariandi puhul). Integreeritud metsaplaneerimine oleks liikmesriikidele vabatahtlik (nagu täielikult vabatahtlikus variandis).

Kõige tulemuslikumaks, tõhusamaks ja sidusamaks poliitikavariandiks hinnati täielikult seadusandlikku lähenemisviisi. Ühise raamistiku loomine lihtsa ja ühtse vahendi abil vastaks vajadusele edendada terviklikku ja integreerivat lähenemisviisi metsadele, järgides põhimõtteid, mis on esitatud ELi uues metsastrateegias aastani 2030.

Eelistatud poliitikavariant hõlmab mõlema allvariandi aspektide kombinatsiooni, mis on seotud ELi sekkumise tasemega. Metsaandmete seire ja jagamine oleks kohustuslik, tuginedes ühistele ühtlustatud või standarditud kirjeldustele ja meetoditele metsaandmete jaoks, mis hõlmavad kõiki prioriteetseid poliitikavaldkondi, sealhulgas metsade seisundit ja vastupanuvõimet ning elurikkust. See on väga oluline andmete võrreldavuse, kvaliteedi ja kättesaadavuse strateegiliste eesmärkide saavutamiseks.

Metsaandmete kogumisel ja jagamisel järgitaks etapiviisilist lähenemisviisi, võttes arvesse toimivust seoses ühiste kirjelduste ja meetodite kättesaadavusega, Maa seirel põhinevate vahendite ja meetodite olemasoluga ning seire ja andmete jagamisega liikmesriikides.

Euroopa metsateabesüsteemi kui olemasolevat ühtset kontaktpunkti tugevdataks. See suurendaks läbipaistvust ja lihtsustaks sidusrühmade juurdepääsu metsateabele. See toetaks integreeritud arusaama kujundamist metsadest, nende seisundist ja mitmekesisest ökosüsteemiteenustest.

Tunnistades, et Maa seire kasutamine on liikmesriigiti erinev, toimuks metsaseiresüsteemi esimeste metsaandmete kogumine ELi tasandil, kasutades tugevdatud Copernicuse programmi võimalusi, jättes liikmesriikidele võimaluse sellest loobuda ja panustada süsteemi toimimisse oma andmetega. See looks tasakaalu avalikus konsultatsioonis väljendatud sidusrühmade seisukohtade ning vajaduse vahel tagada kvaliteetsed andmed ja võimaldada kulude kokkuhoidu.

Kohustuslikud pikaajalised kavad, mis hõlmavad ühiseid põhiaspekte koos komisjoni soovist nende väljatöötamise kohta, aitaksid liikmesriikidel kehtestada täiendavaid kontekstipõhiseid prioriteete, eesmärke ja meetmeid viisil, mida on lihtne ELi tasandil jagada, tagades samal ajal integreeritud kooskõla metsakaitset ja -kasutust käsitleva ELi poliitikaga.

Eksperdirühm, mis luuakse metsastrateegia kohaselt loodud uue ELi metsahalduse raames [ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus XX, millega muudetakse nõukogu otsust 89/367/EMÜ, millega luuakse alaline metsakomitee], loob muu hulgas komisjoni ja liikmesriikide vahelise koostöö ja koordineerimise raamistiku ning toetab komisjoni metsaandmete ja andmekogumise ühiste kirjelduste ja protokollide väljatöötamisel. Selles eksperdirühmas peaksid saama osaleda ka läbirääkijariikide eksperdid.

Metsaandmete suurema standardimise ja parema ühtlustamise kavandatud kombinatsioon võimaldaks selles sektoris tegutsevate VKEde jaoks luua kogu ELi hõlmava väga tugeva ühtse turu. Samuti tugineb see otseselt operatiivtoodetele, mida praegu haldab kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat. Need tooted annavad tugeva aluse käesolevas ettepanekus sisalduvate konkreetsete metsaseirekihtide väljatöötamiseks. Peale selle tagaks kavandatav kombinatsioon selge reguleeriva konteksti ja tugineks juba komisjoni (Teadusuuringute Ühiskeskus) ja Euroopa Keskkonnaameti kogemustele selliste olemasolevate kaardikihtide täiustamisel ja ühtlustamisel, nagu on juba loodud Copernicuse programmi raames.

Digitaalsete geograafiliste andmete turg on dünaamiline, kuid metsade puhul killustatud ja väga tehniline turg. Eelistatud poliitikavariant annaks kaugseiretegevõtetele, uuringute teostajatele ja andmetööstusspetsialistidele võimaluse standardida ja normida tooteid peaaegu poole ELi maismaa-ala puhul. Seejuures soodustaks see ka sektoris innovatsiooni täiustatud digitaalsete vahendite valdkonnas, näiteks selliste digitaalsete vahendite, mis võimaldavad paremini kindlaks teha kogu ELi hõlmavad näitajad, mida on vaja kliima ja elurikkusega

seotud poliitikameetmete jaoks (näiteks süsiniku sidumine ja metsaga seotud meetmete sertifitseerimine).

Eelistatud poliitikavariandil põhinev ettepanek on tihedalt seotud peamiste kehtivate õigusaktidega, nagu LULUCFi määrus, raadamist käsitlev määrus ja taastuvenergia direktiiv, samuti ettepanekutega, mida praegu arutatakse (süsiniku sidumise sertifitseerimine, looduse taastamise määrus, uued keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulid). Seega kasutatakse selles ära ühise seiresüsteemi koostoimet, mis tagab eri õigusraamistike kohaste seirenõuete koostalitlusvõime, suurendamata seejuures liikmesriikide regulatiivset koormust.

Ettepanekuga kehtestatav metsaseire tooks kaasa mastaabisäästul põhineva kulutõhusa süsteemi, kus kogu ELi hõlmavaid metsaandmetooteid saab toota vastavalt standarditud määratlustele ja tehnilistele kirjeldustele, ilma et oleks vaja neid riiklikul tasandil eraldi välja töötada. See võimaldab seega eespool nimetatud õigusakte tulemuslikumalt rakendada. Näiteks ühe näitaja (lageraie maapealse kaardistamise) asendamist Copernicuse programmi satelliidiandmetega käsitleva juhtumiuuringu ekstrapoleeritud tulemused näitavad, et 2035. aastaks võib kõigis liikmesriikides saada kumulatiivset kasu 28–38 miljonit eurot.

Kui riiklikud seiresüsteemid on juba olemas, ei nõuaks ettepanek olulisi muudatusi nende toimimises seoses andmekogumismeetoditega, vaid jätkaks pigem suure paindlikkuse, nõudes üksnes seda, et liikmesriigid ühtlustaksid hinnangulised koondväärtused kooskõlas ühtsete määratlustega. See parandab süsteemi kulutõhusust ja vähendab riiklike haldusasutuste halduskoormust.

Sellel tulemuslikul ja kulutõhusal metsaseiresüsteemil oleks mitu eesmärki:

- täiustada poliitika kujundamiseks ja rakendamiseks vajalikke andmeid, sealhulgas pakkudes ajakohasemat teavet looduslike häiringute ja metsakatastroofide kohta liikmesriikides, ja
- võimaldada üksikutel metsamajandajatel turustada oma ökosüsteemiteenuseid, näiteks süsiniku sidumist, tuginedes võrreldavatele ja usaldusväärsetele andmetele.

Suurem osa algatusest saadavast kasust on kaudne, sealhulgas ettevõtjate, metsamajandajate, haldusasutuste ja üldsuse väiksem halduskoormus metsaga seotud teabe otsimisel, mis on kooskõlas Euroopa digitaalarengu tegevuskavaga. Üldsuse juurdepääs kindlatele ja usaldusväärsetele andmetele võib teha metsaandmete kasutamise hõlpsamaks teadusringkondadele, poliitikakujundajatele ja metsatööstusele ning viia uute andmepõhiste teenuste väljatöötamiseni uuenduslike VKEde poolt.

Õigeaegne ja täpne teave oma metsa süsinikuvarude ja -voogude kohta võib anda metsamajandajatele võimaluse teha sertifitseerimise eesmärgil paremini kindlaks, kus on süsiniku täiendava sidumise potentsiaal, ning kavandada kõige tõhusamal viisil asjakohaseid kestlikke majandamistavasid. ELi metsaala süsiniku netosidumise majanduslik väärtus on hinnanguliselt 32,8 miljardit eurot. ELi metsad ja puittooted seovad praegu ligikaudu 380 miljonit CO₂ ekvivalenttonni aastas. Kogu ELi hõlmava raamistiku olemasolu Maa seire õigeaegseks ja pikaajaliseks planeerimiseks parandaks metsahäiringute varajast ja kiiret avastamist ning metsade ja metsandussektori kohanemist muutuva kliimaga. Eeldatakse, et temperatuuri tõusu mõju 32 puuliigile Euroopas vähendab 2100. aastaks Euroopa metsamaa väärtust 27 %, sest prognoositakse majanduslikult väärtuslike liikide arvu vähenemist. Praegu võetavad strateegilised ja teadlikud meetmed piiraksid seda vähenemist tulevikus, aidates ELil saavutada 2050. aastaks Euroopa kliimamääruses sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi.

Eelistatud poliitikavariandiga seotud kulud kannavad eeldatavasti liikmesriigid ja Euroopa Liit, kuid see ei mõjuta suurel määral VKEsid. Suurem osa liikmesriikide kuludest on seotud vajadusega koguda korrapäraselt ja süstemaatiliselt kohapealseid andmeid seirekohtade

võrgustikus. Seda tööd tehakse praegu enamikus liikmesriikides riiklike metsainventuuride raames. Kui liikmesriik peab tegema riikliku metsainventuuri, on sellega seotud kulud hinnanguliselt 42 eurot/km² metsaala kohta (võttes aluseks kulud, mida kolm liikmesriiki on kandnud riiklike metsainventuuride koostamisel – sealhulgas 5-aastane intervall ja Maa seire kasutamine). Metsaandmete ühtlustamise kulud on hinnanguliselt 10 000 eurot näitaja kohta. Uue näitaja lisamine juba välja töötatud metsainventuurile ei too tõenäoliselt kaasa märkimisväärsed lisakulusid. Eelistatud poliitikavariandi raames valitud mõne näitaja puhul, nagu põlismetsade ja vanade metsade või metsaelupaikade kaardistamine elupaikade direktiivi alusel, võib osutuda vajalikuks teha lisaks metsainventuurile täiendavaid väliuuringuid, millega kaasnevad suurte metaaladega liikmesriikidele lisakulud.

Integreeritud pikaajalise kava koostamise ja edastamise kulud on hinnanguliselt 600 000 eurot (tuginedes Saksamaa kuludele seoses 2050. aasta metsastrateegiaga).

Võttes arvesse, et paremad teadmised ja parem planeerimine toovad kaasa paremad metsamajandamisotsused ja poliitikakujundamise, aitab ettepanek kaudselt kaasa mitme kestliku arengu eesmärgi saavutamisele, sealhulgas eesmärgid, mis on seotud tervisega (kestliku arengu eesmärk nr 3), veega (kestliku arengu eesmärk nr 6), vastutustundliku tarbimise ja tootmisega (kestliku arengu eesmärk nr 12), kliimameetmetega (kestliku arengu eesmärk nr 13) ning elurikkuse ja maismaa-ökosüsteemidega (kestliku arengu eesmärk nr 15). Seoses taskukohase ja puhta energiaga (kestliku arengu eesmärk nr 7) võib oodata positiivset mõju ja võimalikke kompromisse. Paremad teadmised ja planeerimine, mis hõlbustavad kestlikumat majandamist, võivad kaasa tuua suurema või pikaajalisema puitbiomassi tarnimise taastuvenergia tootmiseks, kuid võivad põhjustada üleraie riski. Sarnast mõju eeldatakse ka inimväärse töö ja majanduskasvu (kestliku arengu eesmärk nr 8) puhul, sest paremad teadmised ja planeerimine toetavad uusi biomajanduslikke tegevusi ja tööhõivevõimalusi, kuid põhjustavad languse traditsioonilistes sektorites.

Poliitikakujundajate ja otsustajate, sealhulgas metsamajandajate sihipärasemate ja tõenduspõhisemate meetmete toetamisega tugevdaks eelistatud poliitikavariant majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste metasaressursside ja teenuste kestlikku pakkumist. Näiteks tarniti 2021. aastal puitu hinnanguliselt ligikaudu 16 miljardi euro eest ning reguleerivate ja kultuuriliste ökosüsteemiteenuste (st ülejutustõrje, vee puhastamine ja puhkemajandus – metsad moodustasid looduses puhkamise koguväärtusest suurima osa) väärtuseks hinnati ligikaudu 57 miljardit eurot.

Järeldused

Ettepanek vastab mõjuhinnangus eelistatud poliitikavariandile kõigis eespool nimetatud aspektides, välja arvatud integreeritud pikaajaline planeerimine. Liikmesriikidega peetud konsultatsioonide põhjal otsustas komisjon piirata sekkumise taset ja piirduda vabatahtliku integreeritud planeerimisega. See mõjutab nii ettepanekuga seotud kulusid kui ka kasu võrreldes eelistatud poliitikavariandiga. Kui puudub kohustus integreeritud pikaajaliste kavade väljatöötamiseks või ajakohastamiseks, ei teki liikmesriikidele tingimata halduskulusid. Liikmesriigid, kes otsustavad kasutada integreeritud pikaajalisi metsakavasid, saavad aga kasu metsade kliimamuutustega kohanemise tõhustamisest, poliitika suuremast sidususest ja tõhususest ning kompromisside ja konfliktide vältimisest.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Arvestades komisjoni kohustust tagada parem õigusloome, koostati ettepanek kaasavalt, järgides läbipaistvuse ja sidusrühmade pideva osaluse põhimõtteid. Haldusmõju analüüsimisel lähtuti põhimõttest „üks sisse, üks välja“. Halduskulud jäävad eelkõige ELi ja liikmesriikide haldusasutuste kanda. Ettevõtjate, sealhulgas metsoomanike ja inimeste halduskulud on

hinnanguliselt ebaolulised, sest algatusega ei kehtestata uusi nende suhtes kohaldatavaid otseseid haldusnõudeid.

Liikmesriikide avaliku sektori asutustel tekivad halduskulud selle tagamisel, et nende seiresüsteemid vastaksid käesolevas ettepanekus esitatud andmekogumise sageduse ja näitajate katvuse miinimumnõuetele. Kui nad otsustavad vabatahtliku planeerimise kasuks, kannavad nad ka halduskulusid pikaajaliste integreeritud metsakavade koostamisel või ajakohastamisel, nende läbivaatamisel ja kavas kindlaks määratud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude jälgimisel. Halduskulud sõltuvad liikmesriikide konkreetsetest lähtepunktidest.

Täiustatud metsaseiretehnoloogia laialdasem kasutamine koos metasaandmete parema kättesaadavuse ja juurdepääsetavusega Euroopa metsateabesüsteemi ühtse digiplatvormi kaudu vähendab ettevõtjate, üldsuse ja haldusasutuste halduskoormust metsaga seotud teabe otsimisel.

- **Põhiõigused**

Ettepanekus arvestatakse põhiõigusi ja eelkõige järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Kooskõlas harta artiklis 37 sätestatud kestliku arengu põhimõttega aitab ettepanek tagada õigust kõrgetasemelisele keskkonnakaitsele ja keskkonna kvaliteedi parandamisele.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepaneku rakendamiseks on vaja komisjoni personaliressursse, nagu on täpsustatud ettepanekule lisatud finantsselgituses. Komisjoni personalivajadused täidetakse eeldatavasti lisaassigneeringutega, nagu on märgitud finantsselgituses.

Rakendamine eeldab ka Euroopa Keskkonnaameti toetust, milleks on vaja lisavahendeid, nagu on märgitud finantsselgituses.

Kulud, mis komisjonil tekivad seoses kaugseire põhiandmete ja -toodete väljatöötamise ja pakkumisega, kaetakse Copernicuse programmist. Selliste konkreetsete toodetega seotud kulud, mis ei ole veel kättesaadavad, kaetakse käesoleva määrusega Euroopa Keskkonnaametile ette nähtud lisavahenditest.

Käesolev ettepanek hõlmab artikleid, milles kirjeldatakse üksikasjalikult määruse rakendamiseks vajalikku edasist tööd, sealhulgas õiguste andmist delegeeritud õigusaktide või rakendusaktide vastuvõtmiseks (näiteks tehniliste kirjelduste ja andmekogumisnõuete väljatöötamine täiendavate näitajate jaoks, sealhulgas need, mis eeldavad kaugseire ja maapealsete andmete integreerimist).

Käesolevale ettepanekule lisatud finantsselgituses on esitatud üksikasjalik mõju eelarvele ning vajalikud personali- ja haldusressursid. Lisaülesannetega seotud kulud, mille komisjon peab kandma, kaetakse programmist LIFE. Euroopa Keskkonnaametile antud ülesandeid rahastatakse ümberjaotamise kaudu programmi LIFE raames. ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi raames pakutavad võimalused, nagu tulevane partnerlus „Metsad ja metsamajandus kestliku tuleviku nimel“, peaksid aitama veelgi kaasa paremate, järjepidevate ja ajakohaste metasaandmete väljatöötamisele liikmesriikides.

5. MUUD ASPEKTID

• **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Hiljemalt käesoleva määruse jõustumiseks töötab komisjon välja vahe-eesmärkidel põhineva kava, et jälgida konkreetsete eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete rakendamist (näiteks andmete ühtlustamist ja standardimist ning juhtimisraamistikku käsitlevate tehniliste rakendusmeetmete vastuvõtmine) konkreetse ajakava alusel.

Peale selle jälgib komisjon koostöös liikmesriikidega korrapäraselt (iga kahe aasta tagant) meetmete rakendamist ja mõju, tuginedes järgmistele aspektidele:

- ühtse määratlusega metsaandmete arv;
- ühtlustatud või standarditud andmekogumismeetoditega metsaandmete arv;
- andmete esitamine liikmesriikide poolt Euroopa metsateabesüsteemile;
- juurdepääs andmetele Euroopa metsateabesüsteemi kaudu (keskmine klõpsude arv ühes kuus);
- riiklikud kohanemisstrateegiad ning riskihindamis- ja riskijuhtimisstrateegiad, mis põhinevad ühistel näitajatel;
- metsaga seotud digiteenuste turu areng (eelkõige VKEde arv);
- liikmesriikide vastuvõetud vabatahtlike integreeritud pikaajaliste kavade arv;
- vabatahtlike integreeritud pikaajaliste kavade vastavusse viimine kaalutavate ühiste põhiaspektidega ja
- ELi rahaliste vahendite kasutamine seiretegevuse toetamiseks.

Komisjon algatab ka eespool nimetatud aspektidel põhineva hindamise ning esitab nõukogule ja Euroopa Parlamendile viis aastat pärast määruse jõustumist aruande määruse rakendamise kohta.

• **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatava määruse põhisätted on esitatud allpool.

Artiklis 1 sätestatakse käesoleva määruse reguleerimisese metsaseire raamistiku loomiseks. Selles määratakse kindlaks määruse juhtpõhimõtted ja üldeesmärgid, sealhulgas seoses vabatahtliku integreeritud pikaajalise planeerimisega liikmesriigi tasandil ning tugevdatud juhtimisega komisjoni ja liikmesriikide vahel.

Artiklis 3 kirjeldatakse metsaseiresüsteemi, mille loob ja mida haldab komisjon koostöös liikmesriikidega, ning määratakse kindlaks selle elemendid. Selles sätestatakse komisjoni eeskirjad ja kohustused ning volitatakse Euroopa Keskkonnaametit abistama komisjoni seiresüsteemi, sealhulgas Euroopa metsateabesüsteemi rakendamisel.

Artiklis 4 määratakse kindlaks nõuded, mida kohaldatakse metsaseiresüsteemi esimese elemendi suhtes, nimelt metsaüksuste kaardistamise ja lokaliseerimise geograafiliselt täpse tuvastussüsteemi suhtes.

Artiklis 5 määratakse kindlaks nõuded metsaandmete kogumise seireraamistiku kohta (metsaseiresüsteemi teine element), täpsustades komisjonile esitatavaid ajastuse ja andmekogumise nõudeid seoses standarditud metsaandmetega ning liikmesriikidele esitatavaid sagedusnõudeid seoses ühtlustatud metsaandmetega. Peale selle antakse sellega komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisas esitatud standarditud metsaandmete tehnilisi kirjeldusi.

Artikkel 6 võimaldab liikmesriikidel loobuda komisjoni hallatavast metsaandmete standarditud kogumisest, esitades riiklikke andmeid kooskõlas standarditud tehniliste kirjeldustega ja tagades kvaliteedi hindamise.

Artiklis 7 määratakse kindlaks nõuded, mida kohaldatakse metsaseiresüsteemi kolmanda elemendi suhtes, nimelt metsaandmete jagamise raamistiku suhtes, ajastamise ja ühtlustamise nõuded liikmesriikide jaoks ning antakse komisjonile asjakohane õigus täiendavate tehniliste eeskirjade väljatöötamiseks. Selles täpsustatakse liikmesriikidele ja komisjonile esitatavaid nõudeid andmete üldsusele kättesaadavaks tegemiseks, sealhulgas Euroopa metsateabesüsteemis. Peale selle antakse sellega komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisas esitatud ühtlustatud andmete tehnilisi kirjeldusi.

Artiklis 8 nõutakse, et komisjon ja liikmesriigid koguksid asjakohase metoodika alusel täiendavaid metsaandmeid ning volitatakse komisjoni sellist metoodikat kehtestama.

Artiklis 9 täpsustatakse komisjoni ja liikmesriikide kohustust töötada välja ühilduvad andmevahetussüsteemid, antakse komisjonile õigus võtta vastu eeskirju, et tagada andmetalletus- ja andmevahetussüsteemide ühilduvus, ning kehtestada kaitsemeetmed seoses seirekohtade geograafiliselt täpse asukohaga.

Artiklis 10 sätestatakse komisjoni ja liikmesriikide ülesanded ja kohustused andmekvaliteedi kontrolli tagamisel, andes komisjonile õiguse kehtestada delegeeritud õigusaktidega täpsusnõuded ja kvaliteedi hindamise eeskirjad ning rakendusaktidega erieeskirjad hindamisaruannete ja parandusmeetmete kohta.

Artiklitega 11 ja 12 kehtestatakse juhtimisraamistik, milles sätestatakse komisjoni, liikmesriikide ja asjaomaste piirkondlike sidusrühmade vahelise koordineerimise ja koostöö eeskirjad ja põhimõtted ning riiklike kontaktisikute roll.

Artikliga 13 nähakse liikmesriikidele ette võimalus töötada välja või kohandada olemasolevaid integreeritud pikaajalisi metsakavasid, täpsustades täiendavalt aspekte, mida kavades tuleb arvesse võtta, ja kohustust teha need avalikult kättesaadavaks.

Artiklis 16 on sätestatud, et määrus vaadatakse korrapäraselt läbi ja komisjon esitab selle rakendamise kohta aruande viie aasta jooksul pärast selle jõustumist.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse seireraamistik vastupanuvõimeliste Euroopa metsade jaoks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Metsad ja muu puittaimestikuga maa katavad peaaegu poole liidu maismaast ning neil on oluline roll kliimamuutuste leevendamisel ja nendega kohanemisel, elurikkuse säilitamisel ja taastamisel, tugeva metsapõhise biomajanduse ja jõukate maapiirkondade tagamisel, kultuuripärandi säilitamisel ning liidu kodanike heaoluks vaba aja veetmise ja haridusvõimaluste pakkumisel. Metsad pakuvad elutähtsaid ökosüsteemiteenuseid, nagu kliima reguleerimine, õhu puhastamine, veevarustus ja veerežiimi reguleerimine, üleujutus- ja erosioonitõrje, elupaigad elurikkuse edendamiseks ja geneetilised ressursid. Heas seisundis metsaökosüsteemid toetavad märkimisväärt osa liidu biomajandusest, pakkudes toorainet (puitu ja muud kui puittoorainet, näiteks toitu ja ravimtaimi) mitmesugustele sektoritele, kusjuures laiendatud metsapõhised väärtusahelad annavad praegu liidus 4,5 miljonit töökohta. Metsamaa on liidus peamine süsiniku siduja ning sellel peaks olema oluline roll Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119 (Euroopa kliimamäärus)⁴ esitatud kohustuste, sealhulgas liidu eesmärgi saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus täitmisel, ja õigusaktide paketi „Eesmärk 55“ kohustuste, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu muudetud määrusega (EL) 2018/1999⁵ kehtestatud

² ELT C ..., ..., lk

³ ELT C ..., ..., lk

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ,

uute seirekohustuste täitmisel seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/841 (edaspidi „LULUCFi määrus“)⁶. Metsamaa suhtes kohaldatakse ka muid kohustusi, näiteks kohustusi, mis on seotud liikide ja elupaikade kaitsega tulenevalt nõukogu direktiivist 92/43/EMÜ,⁷ raadamisega tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2023/1115 (edaspidi „raadamist käsitlev määrus“),⁸ [looduse taastamisega tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) [X/X]⁹ ning taastuvenergiaga tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist (EL) 2018/2001 (taastuvenergia direktiiv)¹⁰. Metsad ja metsamajandus on keskse tähtsusega ka selliste prioriteetide saavutamisel nagu uus Euroopa Bauhaus¹¹ või ELi biomajanduse strateegia¹².

- (2) Siiski on enneolematud põuad, kooreüraskirüüsted ja kliimamuutustest tingitud metsa- või maastikupõlengud paljudes liikmesriikides viimastel aastatel juba põhjustanud märkimisväärse puude suremise ja ajutise metsade hävimise. Prognoosi kohaselt suureneb äärmuslike kliima- ja ilmastikunähtuste sagedus ja intensiivsus veelgi. Suur osa liidu metsadest on haavatav nende mõju suhtes, millel on kahjulikud tagajärjed metsaomanikele, metsatööstusele ja väärtusahelatele, maapiirkondade elatusvahenditele ja metsade elurikkusele, mis mõjutab negatiivselt metsade suutlikkust pakkuda elutähtsaid ökosüsteemiteenuseid, millest sõltub liidu kodanike heaolu ja biomajandus liidus. Sellised riskid nagu metsa- või maastikupõlengud ja kahjuripuhangud on piiriülesed ja suurenevad kliimamuutuste tõttu. See toob kaasa suuremad kulud nende tõkestamisel ja suurendab puiduturu volatiilsust. Metsapõlengute majanduslik mõju ulatub Euroopas juba praegu umbes 1,5 miljardi euronii aastast, samal ajal kui prognoositakse, et temperatuuri tõus vähendab sajandi lõpuks metsamaa väärtust mitmesaja miljardi euro võrra liigilise koosseisu muutumise tõttu.
- (3) Nende negatiivsete suundumuste ja ohtudega tegelemine, selle tagamine, et liidu metsad saavad jätkuvalt täita mitmesuguseid funktsioone kliimamuutuste tingimustes, ning metsaökosüsteemide kui looduspärandi säilitamine eeldab tõhusamat

98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj>).

⁷ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1115, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud saaduste ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj>).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... X/XX (ELT...).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

¹¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus Euroopa Bauhaus: kaunis, kestlik, kaasav“ (COM(2021) 573 final).

¹² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Innovatsioon ja jätkusuutlik majanduskasv: Euroopa biomajandus“ (COM/2012/060 final).

metsakatastroofide ennetamist, nendeks valmisolekut, neile reageerimist ja katastroofijärgset taastumist, elurikkuse suurendamist, et parandada metsa vastupanuvõimet kliimast tingitud mõjudele, suuremat suutlikkust juhtida riske, ja kohanduvaid metsamajandamise meetodeid.

- (4) Liikmesriigid, metsaomanikud ja liit saavad võtta asjakohaseid meetmeid üksnes juhul, kui neil on sidusad, usaldusväärsed, õigeaegsed ja võrreldavad andmed, kasutades parimal viisil ära digiülemineku võimalusi, sealhulgas Maa seire tehnoloogiat. Selleks tuleks luua üleeuroopaline metsaseiresüsteem, et koguda ja jagada metsaadmeid, mis toetavad teadlike otsuste tegemist, näiteks võimaldavad õigel ajal kindlaks teha, hinnata ja käsitleda metsaga seotud ohte, riske ja kahjusid. Seda arvesse võttes kuulutati ELi uues metsastrateegias aastani 2030 välja seadusandlik ettepanek ELi metsade jälgimise ning nendega seotud aruandluse ja andmekogumise kohta, sealhulgas metsade ja metsandussektori strateegiliste kavade kohta.
- (5) Tänu Copernicuse satelliitide ja muude kosmosevarade kogumile, mida täiendavad perioodilised aeropildistamise kampaaniad, on liit varustatud töökindla, kulutõhusa ja hõlpsasti toimiva Maa seire tehnoloogiaga. See võimaldab avastada ja jälgida kliimamuutustest tingitud metsahäiringuid, nagu metsa- või maastikupõlengud, põuad, tormid ja kahjuripuhangud.
- (6) Peale selle on vaja saada täpne ja täielik ülevaade liidus asuvatest Euroopa metsadest, et hinnata nende haavatavust ja vastupanuvõimet kliimamuutuste suhtes ning nende meetmete tõhusust, mis aitavad metsadel kliimamuutustega kohaneda. Selleks on vaja koguda asjakohaseid andmeid metsade seisundi, elurikkuse ja metsastruktuuride kohta.
- (7) Enamik andmeid metsade kohta liikmesriigi tasandil on kogutud riiklike metsainventuuride kaudu. Põhirõhk on puiduressursside seirel, isegi kui osa kogutud andmetest hõlmab ka muid metsafunktsioone. Peale selle puudub praegu liidu tasandil terviklik süsteem, mis tagaks võrreldavate kvaliteetsete andmete kättesaadavuse kõigis asjakohastes poliitikavaldkondades, sealhulgas metsa vastupanuvõime ja elurikkus. Lisaks on veel probleeme, mis on seotud kaugseireandmete ja maapealsete andmete integreerimisega ja tingitud maapealsete andmete vähesest koostalitlusvõimest ja kättesaadavusest, mis on sageli seotud murega andmete konfidentsiaalsuse pärast. Kokkuvõttes peab praegune metsaseire liidus arendama edasi süstemaatilist andmekogumist ja andmete jagamist kooskõlas ühiste kirjeldustega ning pikkade ja võrreldavate kõrgresolutsiooniga aegridadega.
- (8) Seirevahendite ja -tehnoloogia, eelkõige Maa seireks kosmosest või õhust kasutatavate vahendite ning ülemaailmsete satelliitnavigatsioonisüsteemide kiire areng annab ainulaadse võimaluse ajakohastada, digitaliseerida ja standardida metsade seiret ning pakkuda metsakasutajatele ja ametiasutustele teenust, toetada vabatahtlikku integreeritud pikaajalist planeerimist ning samal ajal stimuleerida liidu turu kasvu kõnealuse tehnoloogia ja sellega seotud uute oskuste valdkonnas, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) jaoks. Praeguseks saab Maa seire abil tuvastada metsasuse kiireid muutusi, mis on näiteks põhjustatud metsahäiringutest, ning see võib parandada metsaseire tõhusust. Maa seire andmetoodete väljatöötamiseks, kontrollimiseks ja kalibreerimiseks on siiski vaja kohapealseid mõõtmisi. Samuti on suurtel aladel raske prognoosida paljusid metsa häiringute või elurikkusega seotud tunnuseid (näiteks metsahäiringute põhjuste määramine, lagupuidu kogus, metsa looduslikkus või vanade metsade olemasolu), kasutades ainult Maa seiret.

- (9) On mitu liidu poliitikavahendit, mis mõjutavad metsi otseselt või kaudselt keskkonna ja elurikkuse, kliima, energeetika, biomajanduse ja elanikkonnakaitse valdkonnas. Kvaliteetne metsaseiresüsteem, mis ühendab maapealsed vaatlused Maa seire andmete ja toodetega, võimaldab liidu poliitikaeesmärkide ja sihtide suunas liikumist jälgida ning neid edukat saavutada ja hinnata. Näiteks on muudetud taastuvenergia direktiivi rakendamiseks vaja, et liikmesriikidel oleks teave põlismetsade ja vanade metsade asukoha kohta. Peale selle võib juurdepääs iga-aastastele täielikele andmetele võrastiku liituse muutuste ja metsahäiringute ulatuse kohta toetada liikmesriikide süsinikuvaru muutuste seiret ja aruandlust LULUCFi määrase kohaldamisel. See lähenemisviis on kooskõlas muude liidu vahenditega, nagu 2019. aasta teatise „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“,¹³ alusel loodud ELi raadamise, metsade seisundi halvenemise, maailma metsasuse ja seonduvate mõjurite jälgimiskeskus, mille eesmärk on jälgida maailma metsade ja nendega seotud mõjurite muutusi, pakkudes ülemaailmseid metsakaarte, teavet tarneahelate kohta ja Maa seire vahendeid piirkondlikuks ja ülemaailmseks analüüsiks.
- (10) Peale selle peaks kvaliteetsete metsaandmete kättesaadavus toetama kestlike ärimudelite, näiteks süsiniku sidumise tehnoloogiate ja süsinikku siduva majandamise lahenduste kasutuselevõttu liidu süsiniku sidumise sertifitseerimise raamistiku alusel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega [X/X],¹⁴ stimuleerides kestlike süsinikku siduva majandamise ja süsiniku talletamise tavade omaksvõtmist ja laialdast kasutuselevõtmist kogu liidus, kuna vähendatakse selliste metsamajandajate kulusid, kes otsustavad sellistes kavades osaleda.
- (11) Seda arvesse võttes peaks komisjon koostöös liikmesriikidega looma metsaseiresüsteemi, mis põhineb kolmel elemendil, mis tuleks järk-järgult kasutusele võtta: metsaüksuste geograafiliselt täpne tuvastussüsteem, metsaandmete kogumise raamistik ja andmete jagamise raamistik. Metsaseiresüsteem peaks võimaldama koguda Maa seirel ja geoviidatud kohapealsetel vaatlustel põhinevaid andmeid ning tagama koostalitlusvõime muude olemasolevate elektrooniliste andmebaaside ja geoinfosüsteemidega, sealhulgas nendega, mis on olulised LULUCFi tegevuste seireks ja raadamisvabade kaupade jälgimiseks kooskõlas raadamist käsitleva määrusega. Metsaseiresüsteem peaks järgima viimases Euroopa koostalitlusvõime raamistikus sätestatud põhimõtteid¹⁵.
- (12) Selleks et tagada metsaandmete sidus seire, on kõigepealt vaja kindlaks teha ja lokaliseerida metsaüksused, millel on sarnased põhitunnused, nagu minimaalne pindala, võrastiku liitus ja peamised metsatüübid. Selleks peaks geograafiliselt täpne tuvastussüsteem võimaldama metsa sisaldavate alade õiget kaardistamist ja lokaliseerimist, võimaldades jälgida metsasuse ja tunnuste muutumist aja jooksul. Piisava täpsuse tagamiseks peaks süsteem vastama mõõtkavaga seotud miinimumnõuetele ja olema välja töötatud standardmeetodi alusel.

¹³ Komisjoni 23. juuli 2019. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“ (COM(2019) 352 final).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) X/XX, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku sidumise sertifitseerimiseks (ELT...).

¹⁵ Komisjoni 23. märtsi 2017. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa koostalitlusvõime raamistik. Rakendusstrateegia“ (COM(2017) 134 final).

- (13) Käesoleva määruse alusel kogutavad metsaandmed kajastavad andmevajadusi, mis on vajalikud liidu poliitika toetamiseks kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise, katastroofiriski ennetamise ja juhtimise, elurikkuse ja biomajanduse valdkonnas. Metsaandmete kogumise süsteem peaks põhinema erinevatel andmekogumitel: standarditud andmed, mida haldab komisjon ja mida kogutakse peamiselt Maa seire kaudu Copernicuse satelliitide abil ja vastavalt tehnilistele protokollidele, ning ühtlustatud andmed, mille koostamisele peaksid liikmesriigid kaasa aitama andmete süstemaatilise kogumisega, kasutades oma uuringuid, mis põhinevad proovitükkide võrgul, nagu riiklikud metsainventuurid või muud seirekohtade võrgustikud, ning täiendades neid võimaluse ja vajaduse korral Maa seire vahenditega.
- (14) Selleks et anda kõige terviklikum ülevaade metsade olukorrast ja seisundist liidus, peaks liikmesriikidel olema võimalik otsustada mitte kasutada komisjoni pakutavat teenust ja aidata oma allikatega kaasa komisjoni hallatavale standarditud andmekogumisele. Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega peaks see võimaldama liikmesriikidel, kellel on olemas seiresüsteemid, anda täiendavat ressursikulu põhjustamata oma panuse selliste riiklikult kasutatavate andmekogumitega nagu *in situ* andmed või õhust kogutud andmed, mis ei ole täielikult kogu liidus kättesaadavad. Peale selle peaks õhust kasutatavate seiresüsteemide täiendav kasutamine aitama kvantifitseerida metsapõlengute mõju, et kavandada põlenud ala taastamist, ning selle tulemusena vähendada liikmesriikide ja metsaomanike kulusid tõhusama põlengujärgse majandamise kaudu. Kui liikmesriigid otsustavad komisjoni pakutavaid teenuseid mitte kasutada, peaksid nad koguma andmeid kooskõlas käesolevas määruses sisalduvate tehniliste kirjeldustega ja hindama igal aastal nende andmete kvaliteeti.
- (15) Selleks et vähendada kulusid ja hõlbustada juurdepääsu metsaandmetele, tuleks metsaandmete jagamise raamistikuga tagada, et liikmesriigid ja komisjon teevad sellised andmed avalikult kättesaadavaks, sealhulgas Euroopa metsateabesüsteemis. Liikmesriikidel peaks olema võimalik jätkata oma olemasolevate andmekogumissüsteemide kasutamist. Ühtlustamise eesmärgil peaksid nad jagama andmeid vastavalt määruses sisalduvatele tehnilistele kirjeldustele, mis põhinevad olemasolevatel standardkirjeldustel ja -meetoditel. Seirekohtade asukohta käsitlevate andmete puhul, mida enamikus riiklikes metsainventuurides käsitletakse praegu konfidentsiaalsena, tuleks nende jagamiseks töötada välja asjakohaste ELi nõuete kohased kaitsemeetmed, millega tagatakse, et selliste andmete konfidentsiaalsust ei kahjustata. Metsaandmete jagamise raamistik peaks hõlbustama liikmesriikide jagatud andmete geograafilise lokaliseerimise kaudu selle teabe omistamist igale metsaüksusele.
- (16) Andmekogumissüsteemide ja ühtlustatud metoodika puudumise tõttu ei jälgita ega esitata praegu olemasolevate liidu ja rahvusvaheliste raamistike alusel kõiki metsaga seotud andmeid, näiteks andmeid, mis on olulised kliimamuutustega kohanemisel tehtud edusammude jälgimiseks, nagu on ette nähtud Euroopa kliimamääruse artiklites 5 ja 6. Seepärast tuleks käesoleva määrusega ette näha selliste täiendavate metsaandmete lisamine metsaseiresüsteemi, tingimusel et komisjon töötab Teadusuuringute Ühiskeskuse arendatava Euroopa metsateaduse partnerluse abiga välja asjakohased meetodid. Nende täiendavate metsaandmete tehnilised kirjeldused tuleks välja töötada järk-järgult rakendusaktide abil ja tihedas koostöös liikmesriikidega, tuginedes tähtsaimale poliitilisele prioriteedile ning võttes arvesse rahalist ja tehnilist teostatavust ning liikmesriikide võimalikku halduskoormust.

- (17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/1024¹⁶ avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta on ette nähtud avaliku sektori andmete avaldamine tasuta ja avatud vormingus. Kõnealuse direktiivi üldeesmärk on jätkata liidu andmemajanduse tugevdamist taaskasutamiseks kättesaadava avaliku sektori teabe hulga suurendamisega, ausa konkurentsi ja avaliku sektori teabele lihtsa juurdepääsu tagamisega ning piiriülese andmepõhise innovatsiooni edendamisega. Kõnealuse direktiivi peamine põhimõte on, et avaliku sektori valduses olevad andmed peaksid olema kavandatult ja vaikimisi avaandmed. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/4/EÜ¹⁷ eesmärk on tagada liikmesriikides keskkonnateabele juurdepääsu õigus kooskõlas 1998. aasta Århusi konventsiooniga keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise kohta (edaspidi „Århusi konventsioon“). Århusi konventsioon hõlmab ulatuslikke kohustusi, mis on seotud nii keskkonnateabe taotluspõhise kättesaadavaks tegemisega kui ka sellise teabe aktiivse levitamisega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/2/EÜ¹⁸ hõlmab ka ruumiandmete, sealhulgas erinevaid keskkonnateemasid käsitlevate andmekogumite jagamist. Käesoleva määruse sätteid, mis on seotud teabele juurdepääsu ja andmejagamiskorraga, peaksid neid direktiive täiendama, et mitte luua eraldi õiguslikku korda, ning seetõttu ei tohiks need piirata direktiivide (EL) 2019/1024, 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist. Kooskõlas nimetatud direktiividega ei tohiks metsaandmete jagamine käesoleva määruse alusel kahjustada riigi julgeolekut ja riigikaitset.
- (18) Selleks et tagada metsaseiresüsteemi raames metsaandmete kogumiseks ja jagamiseks kasutatavate andmetalletus- ja andmevahetussüsteemide ühilduvus, peaksid komisjon ja liikmesriigid tegema koostööd, kaasates ka spetsialiseeritud asutusi.
- (19) Metsaseiresüsteem peaks tagama, et jagatud andmed on usaldusväärsed ja kontrollitavad. Seepärast peaksid komisjon ja liikmesriigid kontrollima metsaseiresüsteemi raames kogutud metsaandmete kvaliteeti ja täielikkust. Kui kvaliteedihindamise käigus selgub, et süsteemis on puudusi, peaksid liikmesriigid need kõrvaldama ning esitama komisjonile hinnangu ja parandusmeetmed. Seda silmas pidades tuleks komisjonile anda õigus töötada välja nõuded ja tegevuskord metsaseiresüsteemi kvaliteedi tagamiseks, võttes arvesse vajadust hoida VKEde täiendav halduskoormus võimalikult väikesena.
- (20) Selleks et toetada liikmesriike metsaseires ja vabatahtlikus integreeritud pikaajalises planeerimises, tuleks käesoleva määrusega kehtestada juhtimisraamistik komisjoni ja liikmesriikide vaheliseks ning liikmesriikidevaheliseks koordineerimiseks ja koostööks, et parandada metsaandmete kvaliteeti, õigeaegsust ja katvust. Juhtimisraamistik peaks olema kaasav ja teaduspõhine ning selle eesmärk peaks olema veelgi parandada teaduslike nõuannete usaldusväärsust ja integreeritud pikaajaliste kavade kvaliteeti, hõlbustades seeläbi teadmiste ja heade tavade vahetamist. See juhtimisraamistik peaks tagama metsade multifunktsionaalsust kajastavate erinevate

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>)

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/4/oj>).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj>).

poliitikaeesmärkide eest vastutavate pädevate asutuste ning sõltumatute ekspertide osalemise kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega [X/X]¹⁹. Selle juhtimisraamistiku rakendamiseks peaks iga liikmesriik määrama riikliku kontaktisiku ja teatama sellest komisjonile; riiklik kontaktisik peaks olema peamine kontaktpunkt metsaseiresüsteemiga seotud tegevustes ja vabatahtlikus integreeritud pikaajalises planeerimises. Liikmesriigid ja komisjon peaksid kasutama ka olemasolevaid piirkondliku institutsioonilise koostöö struktuure, sealhulgas piirkondlike konventsioonide ning muude metsaga seotud foorumite ja protsesside raames loodud struktuure.

- (21) Selleks et toetada integreerivat lähenemisviisi kõigis asjakohastes poliitikavaldkondades ja tagada liidu metsade vastupanuvõime, tuleks käesoleva määrusega anda liikmesriikidele võimalus töötada välja vabatahtlikud integreeritud pikaajalised metsanduse kavad või vajaduse korral kohandada oma olemasolevaid pikaajalisi metsastrateegiaid või -kavasid lähtuvalt käesolevas määruses täpsustatud aspektidest ning võttes arvesse ka sotsiaal-majanduslikke kaalutlusi. Sellise integreeriva lähenemisviisi väljatöötamine suurendaks sidusust liidu eesmärkide saavutamisel, kuna kavadesse lisataks ühised aspektid, mis hõlmaksid ka selliseid toetavaid elemente nagu vajalikud investeeringud ja koolitus ning suutlikkuse suurendamine, et toetada metsamajandajate oskuste täiendamist. Kavad tuleks teha avalikult kättesaadavaks ning need peaksid kajastama keskpikka või pikka ajavahemikku, sealhulgas, kuid mitte ainult aastateni 2040 ja 2050.
- (22) Selleks et tagada metsaseiresüsteemi hea toimimine, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks ja täiendamiseks, et kohandada metsaandmete tehnilisi kirjeldusi tehnika ja teaduse arenguga ning võtta vastu andmete täpsuse nõuded ja kvaliteedi hindamise eeskirjad. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes²⁰ kindlaks määratud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (23) Selleks, et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses metsaandmete jagamise ja ühtlustamise tehniliste eeskirjade ja korraga; teatavate metsaandmete kogumise meetodika ja nende kirjelduste täpsustamisega; menetluste ja vormingutega, mida kasutatakse andmetalletus- ja andmevahetussüsteemide ühilduvuse tagamiseks, ning konfidentsiaalsust kaitsvate meetmete kehtestamisega, et lisada seirekohtade geograafiliselt täpse asukohaga seotud teave kõnealustesse andmetalletus- ja andmevahetussüsteemidesse; andmekvaliteedi hindamise aruannete sisu ja nende

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... otsus (EL) X/X, millega muudetakse nõukogu otsust 89/367/EMÜ, millega luuakse alaline metsakomitee (ELT...).

²⁰ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/agree/interinst/2016/512/oj>).

komisjonile esitamise korra ning parandusmeetmete kirjeldusega. Nende volituste kasutamisel tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 182/2011²¹.

- (24) Komisjon peaks käesoleva määruse korrapäraselt läbi vaatama, võttes arvesse liidu õigusaktide, rahvusvaheliste raamistike ning tehnika ja teaduse arengut ning täiendavaid seirevajadusi. Läbivaatamise käigus tuleks hinnata ka andmete ühtlustamise kvaliteeti, eelkõige seda, kas ühtlustamine põhjustab hinnangutes liigset ebakindlust, mis õigustaks vajadust kehtestada standarditud andmete kogumine. Viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist peaks komisjon esitama aruande selle rakendamise kohta.
- (25) Liidu metsad ja kestlik metsamajandamine on Euroopa rohelise kokkuleppe ja selle eesmärkide seisukohast eriti olulised. Liidul on pädevus eri valdkondades, mis võivad olla seotud ka metsadega, nagu kliima, keskkond, maaelu areng ja katastroofide ennetamine. Nendes liidu jagatud pädevusega valdkondades ei kuulu metsad ja metsamajandus liikmesriikide ainupädevusse. Käesoleva määruse eesmärke, nimelt tagada liidus kogutavate metsaandmete hea kvaliteet ja võrreldavus ning edendada liidu metsade vastupanuvõimet toetava integreeritud pikaajalise planeerimise vabatahtlikku väljatöötamist liikmesriikide tasandil, ei suuda liikmesriigid üksi piisaval määral saavutada ning kavandatava meetme ulatuse ja toime tõttu saab neid eesmärke paremini saavutada liidu tasandil. Seega võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse liidu metsaseireraamistik ja sätestatakse eeskirjad, millega
 - a) tagatakse liidus metsaandmete õigeaegsus, täpsus, järjepidevus, läbipaistvus, võrreldavus ja täielikkus ning üldsuse juurdepääs nendele andmetele;
 - b) toetatakse liikmesriikide pikaajaliste integreeritud kavade vabatahtlikku väljatöötamist tõenditel põhineva, kaasava, valdkondadeülese ja kohanduva lähenemisviisi kaudu;
 - c) luuakse tugevam juhtimine komisjoni ja liikmesriikide vahel.
2. Käesoleva määrusega kehtestatakse teabe kogumise ja sellele juurdepääsu andmise eeskirjad, et toetada

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- d) metsaökosüsteemide ja nende teenuste kaitset, taastamist ja kestlikku kasutamist käsitlevate liidu õigusaktide ja poliitikameetmete rakendamist, pöörates erilist tähelepanu eesmärgile suurendada metsade vastupanuvõimet ja võimaldada kaitsta metsade multifunktsionaalsust, muu hulgas seoses järgmisega:
- a) kliimamuutustega kohanemine ja nende leevendamine;
 - b) elurikkus;
 - c) katastroofiriski ennetamine ja juhtimine;
 - d) metsade tervis;
 - e) metsa biomassi kasutamine mitmesugustel sotsiaal-majanduslikel eesmärkidel;
 - f) invasiivsed võõrliigid;
- e) riiklik metsamajandamine ja liikmesriikide pikaajaline integreeritud planeerimine, et muu hulgas suurendada metsade vastupanuvõimet metsa- ja maastikupõlengute, kahjurite, põudade ja muude häiringute suhtes.

Artikkel 2 *Mõisted*

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „geograafiliselt täpsed andmed“ – andmed, mis on viidetega varustatud ja mida talletatakse viisil, mis võimaldab neid kindla kordustäpsuse ja täpsusega kaardistada ja lokaliseerida;
- (2) „geoinfosüsteem“ – arvutisüsteem, mis on võimeline koguma, talletama, analüüsima ja kuvama geograafiliselt täpseid andmeid;
- (3) „metsaüksus“ – geograafiliselt täpselt piiritletud piisavalt ühetaoline metsaala, mis on kindlaks tehtud Maa seire ja mis tahes muu sobiva geograafiliselt täpsete andmete lisakihiga, nagu võrastiku liitus, haldusüksuse piir või topograafiline piir riiklikus kaardistussüsteemis;
- (4) „metsaandmed“ – teave metsaökosüsteemide olukorra ja seisundi ning nende kasutamise kohta, sealhulgas esmased andmed ja sellisest teabest saadud koondandmed;
- (5) „Maa seire“ – andmete kogumine Maa füüsikaliste, keemiliste ja bioloogiliste süsteemide kohta sellise kaugseiretehnoloogia abil nagu pildi- või muid sensoreid kandvad satelliidid või õhusõidukitel olevad platvormid, mida vajaduse korral kombineeritakse *in situ* andmetega;
- (6) „mets“ – enam kui 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle 5 meetri kõrgused puud võrade liitusega üle 10 % või puud, mis suudavad kohapeal need näitajad saavutada, välja arvatud peamiselt põllumajandus- või linnamaana kasutatav maa. See hõlmab puude, sealhulgas noorte looduslikult kasvavate puude rühmadega alasid ja istutatud metsa, mis ei ole veel saavutanud puuvõrade liituse või vastava täiuse minimaalseid väärtusi või puude minimaalset kõrgust, sealhulgas alasid, mis on tavaliselt osa metsast, kuid ajutiselt puudest lagedad inimtegevuse, näiteks raie tõttu või looduslikel põhjustel, kuid mille puhul võib eeldada metsa taastumist;
- (7) „muu puittaimestikuga maa“ – enam kui 0,5 hektari suurune maa-ala, mis ei ole mets ja millel kasvavad üle 5 meetri kõrgused puud võrade liitusega 5–10 % või puud, mis suudavad kohapeal nimetatud näitajad saavutada, või mille põõsastaimede, põõsaste

ja puude katvus kokku on üle 10 %. See ei hõlma peamiselt põllumajandus- või linnamaana kasutatavat maad;

- (8) „andmete ühtlustamine“ – protsess, mille käigus kasutatakse eri seiresüsteemide kaudu kogutud kättesaadavaid andmeid, et saada võrreldavaid hinnanguid, mis vastavad kokkulepitud standardkirjeldusele;
- (9) „standardimine“ – ühiste andmestandardite kehtestamise ja rakendamise protsessi tulemus, mille eesmärk on tagada, et kogu liidus kogutakse, talletatakse ja kasutatakse andmeid järjepidevalt ja täpselt;
- (10) „*in situ* andmed“ – seirekohtade võrgustiku kaudu standardkorra kohaselt kohapeal kogutud andmed. Need andmed hõlmavad mõõtmise täpset geograafilist asukohta, mis on muu hulgas seotud globaalse satelliitnavigatsioonisüsteemi teenustega.

2. PEATÜKK METSASEIRE

Artikkel 3 Metsaseiresüsteem

1. Komisjon loob artikli 11 kohases koostöös liikmesriikidega järgmistest elementidest koosneva metsaseiresüsteemi ja haldab seda:
 - a) artikli 4 kohane geograafiliselt täpne tuvastussüsteem metsaüksuste kaardistamiseks ja lokaliseerimiseks;
 - b) artiklite 5 ja 8 kohane metsaandmete kogumise raamistik;
 - c) artikli 7 kohane metsaandmete jagamise raamistik.
2. Metsaseiresüsteem koosneb elektroonilistest andmebaasidest ja geoinfosüsteemidest ning võimaldab metsaandmete vahetamist ja integreerimist muude elektrooniliste andmebaaside ja geoinfosüsteemidega, sealhulgas nendega, mis on välja töötatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999²² V lisa 3. osaga ja määruse (EL) 2023/1115 artikliga 33.

Metsaseiresüsteemiga tagatakse järgmiste andmete korrapärane ja süstemaatiline kogumine:

 - a) metsaandmed, mis põhinevad Copernicuse Sentineli satelliitide või muude samaväärsete süsteemide abil tehtud õhu- või kosmosefotodest saadud ortokujutistel;
 - b) *in situ* andmed seirekohtade võrgustiku kaudu.
3. Komisjon võib paluda spetsialiseeritud asutuste abi, et hõlbustada metsaseiresüsteemi loomist ja töös hoidmist ning anda liikmesriikide pädevatele asutustele tehnilist nõu metsaseire valdkonnas.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

4. Euroopa Keskkonnaamet abistab komisjoni metsaseiresüsteemi rakendamisel, sealhulgas Euroopa metsateabesüsteemi (FISE) arendamisel ja töös hoidmisel.
5. Komisjon jagab enda koostatavaid Maa seire andmeid tasuta liikmesriikide metsaseiresüsteemi eest vastutavate pädevate asutustega või teenuseosutajatega, keda need asutused on volitanud end esindama.

Artikkel 4

Metsaüksuste geograafiliselt täpne tuvastussüsteem

1. Komisjon loob metsaeraldiste kaardistamiseks ja lokaliseerimiseks geograafiliselt täpse tuvastussüsteemi (edaspidi „tuvastussüsteem“), mis hakkab toimima hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].
2. Tuvastussüsteem on geoinfosüsteem. Komisjon loob õhu- või kosmosefotodest saadud ortokujutiste põhjal tuvastussüsteemi, mida ta ajakohastab korrapäraselt ja mille ühtne standard tagab vähemalt mõõtkavas 1 : 100 000 oleva kaardiga samaväärse täpsuse.
3. Tuvastussüsteem
 - a) võimaldab kogu liidus täpselt kaardistada ja lokaliseerida metsaalad ning kui on kehtestatud artikli 8 lõike 3 kohane metoodika, siis ka muu puittaimestikuga maa;
 - b) tuvastab üheselt metsaüksused artikli 5 lõikes 2 ja artikli 8 lõikes 1 osutatud metsaandmete kombinatsiooni alusel;
 - c) võimaldab lihtsamini avastada ja lokaliseerida muutusi metsaga ja metsata maa vahel.

Artikkel 5

Metsaandmete kogumise raamistik

1. Metsaandmete kogumise raamistik hakkab toimima hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] lõikes 2 osutatud metsaandmete kogumise puhul ja hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 30 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] lõikes 3 osutatud metsaandmete kogumise puhul.
2. Komisjon kogub kooskõlas I lisas sätestatud tehniliste kirjeldustega järgmisi metsaandmeid ja tagab seeläbi andmete standardimise:
 - a) metsaala;
 - a) võrastiku liitus;
 - b) metsatüüp;
 - c) metsade ühendatus;
 - d) lehtede/okaste varisemine;
 - e) metsapõlengud;
 - f) metsa- ja maastikupõlengute riski hindamine;
 - g) võrastiku liituse häiringud.

3. Liikmesriigid koguvad II lisas kindlaksmääratud sagedusega järgmisi metsaandmeid:
- a) puidu varumiseks kasutatav mets ja puidu varumiseks mittekasutatav mets;
 - b) kasvava metsa tagavara;
 - c) aastane netojuurdekasv;
 - d) puistu struktuur;
 - e) puude liigiline koosseis ja liigirikkus;
 - f) Euroopa metsatüüp;
 - g) eemaldatud puit;
 - h) lagupuit;
 - i) metsaelupaikade asukoht Natura 2000 aladel;
 - j) levinud metslindude arvukus;
 - k) põlismetsade ja vanade metsade asukoht;
 - l) kaitsealused metsaalad;
 - m) puittoodete tootmine ja nendega kauplemine;
 - n) metsa biomass bioenergia tootmiseks.
4. Lõike 3 punktide a–h kohaldamisel koguvad liikmesriigid *in situ* andmeid kohapealsete uuringute põhjal ja kombineerivad neid Maa seire andmetega, kui need on kättesaadavad, ning muudest asjakohastest teabeallikatest saadud andmetega. Kohapealsed uuringud põhinevad lõike 2 punktis a osutatud liikmesriigi metsaala esindavate ja sellega kooskõlas olevate seirekohtade võrgustikul.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte I lisas esitatud tehniliste kirjelduste muutmiseks, et kohandada neid teaduse ja tehnika arenguga.

Artikkel 6

Komisjoni andmekogumisteenusest loobumine

1. Artikli 5 lõikes 2 osutatud metsaandmete kogumisega seoses võivad liikmesriigid otsustada mitte kasutada komisjoni pakutavat teenust ja panustada oma andmetega artiklis 3 osutatud metsaseiresüsteemi toimimisse.
2. Kui liikmesriik otsustab lõikes 1 sätestatud võimaluse kasuks, siis ta:
- a) kogub artikli 5 lõikes 2 osutatud metsaandmeid kooskõlas I lisas sätestatud tehniliste kirjeldustega;
 - b) jagab artikli 5 lõikes 2 osutatud metsaandmeid kooskõlas artikli 7 lõikega 2;
 - c) hindab igal aastal kogutud andmete kvaliteeti kooskõlas artikliga 10.

Artikkel 7

Metsaandmete jagamise raamistik

1. Liikmesriigid jagavad hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 30 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] artikli 5 lõikes 3 osutatud uusimaid kättesaadavaid metsaandmeid kooskõlas II lisas sätestatud tehniliste kirjeldustega,

tehes need andmed üldsusele juurdepääsetavaks. Liikmesriigid tagavad andmete ühtlustamise, jagades koondatud metsaandmeid kooskõlas II lisas esitatud kirjeldustega. Seirekohtade geograafiliselt täpseid asukohaandmeid jagatakse tingimusel, et on kehtestatud artikli 9 lõikes 2 osutatud kaitsemeetmed.

2. Liikmesriigid ja komisjon tagavad üldsusele juurdepääsu artikli 5 lõigetes 2 ja 3 ning artikli 8 lõikes 1 osutatud andmetele masinloetavas avatud vormingus, mis tagab koostalitlusvõime ja taaskasutatavuse kooskõlas direktiivi (EL) 2019/1024 artikliga 5.
3. Komisjon teeb metsateabesüsteemis üldsusele juurdepääsetavaks järgmised andmed:
 - a) artikli 5 lõike 2 kohaselt kogutud andmed;
 - b) kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 jagatud andmed, välja arvatud seirekohtade geograafiliselt täpsed asukohad;
 - c) kooskõlas artikli 6 lõike 2 punktiga b jagatud andmed;
 - d) kooskõlas artikli 8 lõikega 1 kogutud andmed.
4. Liikmesriigid võivad metsaandmete jagamise raamistiku kaudu jagatud andmeid kasutada käesoleva määruse artiklis 13 osutatud vabatahtlike integreeritud pikaajaliste metsakavade väljatöötamiseks ning määruse (EL) 2018/841 artikli 14 kohaldamiseks.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte II lisas esitatud tehniliste kirjelduste muutmiseks, et kohandada neid teaduse ja tehnika arenguga.

Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse tehnilised eeskirjad ja kord metsaandmete jagamiseks ja ühtlustamiseks käesoleva määruse alusel. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 8 *Täiendavad metsaandmed*

1. Komisjon ja liikmesriigid koguvad III lisas loetletud metsaandmeid etapiviisiliselt, kui on vastu võetud käesoleva artikli lõikes 3 osutatud rakendusaktid.
2. Lõike 1 kohaldamisel kasutavad komisjon ja liikmesriigid Maa seire andmeid või *in situ* andmeid ning III lisa punktides a, b ja c loetletud metsaandmete puhul Maa seire andmeid koos *in situ* andmete ja muude asjakohaste teabeallikatega.
3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et kehtestada III lisas loetletud metsaandmete kogumise metoodika, sealhulgas tehnilised kirjeldused, ning täpsustada selles loetletud metsaandmete kirjeldusi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9 *Ühilduvad andmetalletus- ja andmevahetussüsteemid*

1. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd, et töötada artikli 3 lõikes 3 osutatud spetsialiseeritud asutuste abiga välja ühilduvad andmetalletus- ja

andmevahetussüsteemid metsaseiresüsteemi raames metsaandmete kogumiseks ja jagamiseks.

2. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et kehtestada eeskirjad korra ja vormingute kohta, mida tuleb kasutada lõikes 1 osutatud andmetalletus- ja andmevahetussüsteemide ühilduvuse tagamiseks, ning et kehtestada konfidentsiaalsust kaitsvad meetmed seirekohtade geograafiliselt täpse asukohaga seotud teabe lisamiseks kõnealustesse andmetalletus- ja andmevahetussüsteemidesse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10 *Andmekvaliteedi kontroll*

1. Komisjon ja liikmesriigid vastutavad metsaseiresüsteemi alusel kogutavate ja jagatavate metsaandmete kvaliteedi ja täielikkuse eest.
2. Liikmesriigid hindavad igal aastal käesoleva määruse kohaselt jagatavate andmete kvaliteeti.

Kui hindamise käigus ilmneb andmetes puudusi, võtavad liikmesriigid asjakohaseid parandusmeetmeid. Liikmesriigid esitavad komisjonile 1. juuliks, mis järgneb kalendriaastale, mil puudus kindlaks tehti, andmekvaliteedi hindamise aruanded ning vajaduse korral parandusmeetmete kirjelduse ja nende rakendamise ajakava.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades selle alusel jagatavate andmete täpsuse nõuded ning käesoleva artikli lõikes 2 ja artikli 6 lõike 2 punktis c osutatud kvaliteedihindamise eeskirjad.
4. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et täpsustada andmekvaliteedi hindamise aruannete sisu ja nende komisjonile esitamise korda ning lõike 2 teises lõigus osutatud parandusmeetmete kirjeldust. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK **INTEGREERITUD JUHTIMINE**

Artikkel 11 *Koordineerimine ja koostöö*

1. Liikmesriigid ja komisjon koordineerivad oma tegevust ja teevad koostööd, et parandada metsaandmete kvaliteeti, õigeaegsust ja katvust.
2. Komisjon toetab liikmesriike nende taotluse korral artiklis 13 osutatud vabatahtlike integreeritud pikaajaliste metsakavade väljatöötamisel või kohandamisel sellega, et pakub teavet asjakohaste teaduslike teadmiste seisuga kohta ning hõlbustab teadmiste ja heade tavade vahetamist.
3. Liikmesriigid teevad omavahel koostööd ja koordineerivad oma meetmeid, et parandada metsaandmete kvaliteeti, õigeaegsust ja katvust. Selline koostöö ja koordineerimine põhineb avatud teaduslikul arutelul ja selle eesmärk on edendada erapooletut teaduslikku nõustamist.

4. Liikmesriigid ja komisjon võivad kasutada olemasolevaid piirkondliku institutsioonilise koostöö struktuure, sealhulgas selliseid, mis toimivad piirkondlike konventsioonide ning muude metsaga seotud foorumite ja protsesside raames.

Artikkel 12

Liikmesriigi kontaktisik

1. Iga liikmesriik määrab oma kontaktisiku ja teavitab sellest komisjoni.
2. Liikmesriigi kontaktisik täidab eelkõige järgmisi ülesandeid:
 - a) koordineerib käesoleva määruse alusel jagatavate metsaandmete ettevalmistamist ja võtab seejuures arvesse kõiki pädevaid asutusi, sealhulgas katastroofiriski ennetamise ja juhtimise eest vastutavaid asutusi;
 - b) koordineerib asjaomaste ekspertide osalemist komisjoni ja muude asjakohaste asutuste korraldatavatel eksperdirühmade koosolekutel.
3. Artiklis 13 osutatud vabatahtlike integreeritud pikaajaliste kavade väljatöötamisel või kohandamisel tegutseb liikmesriigi kontaktisik komisjoni ja liikmesriigi teabevahetuses kontaktpunktina. Kui vabatahtliku integreeritud pikaajalise metsakava väljatöötamises või kohandamises osaleb mitu liikmesriigi ametiasutust, vastutab selle töö koordineerimise eest riiklik kontaktisik.

Artikkel 13

Vabatahtlikud integreeritud pikaajalised kavad

1. Liikmesriike kutsutakse üles koostama integreeritud pikaajalisi metsakavasid või kohandama oma olemasolevaid integreeritud pikaajalisi metsakavasid või -strateegiaid, võttes arvesse keskpikka või pikka ajavahemikku, sealhulgas, kuid mitte ainult aastateni 2040 ja 2050.
2. Lõikes 1 osutatud kavade koostamisel või ajakohastamisel on liikmesriikidel soovitatav käsitleda IV lisas sätestatud aspekte.
3. Liikmesriigid julgustavad kõiki huvitatud isikuid oma integreeritud pikaajaliste metsakavade väljatöötamisel aktiivselt osalema. Liikmesriigid teevad kavad üldsusele kättesaadavaks.

4. PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 14

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõikes 5, artikli 7 lõike 5 esimeses lõigus ja artikli 10 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: käesoleva määruse jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 5 lõikes 5, artikli 7 lõike 5 esimeses lõigus ja artikli 10 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses

nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 5 lõike 5, artikli 7 lõike 5 esimese lõigu ja artikli 10 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 15 *Komiteemenetlus*

1. Komisjoni abistab komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 16 *Läbivaatamine*

1. Käesoleva määruse kõiki aspekte vaadatakse korrapäraselt läbi, võttes arvesse liidu õigusega seotud asjakohaseid suundumusi, rahvusvahelisi raamistikke, tehnoloogia ja teaduse arengut, täiendavaid seirevajadusi ja käesoleva määruse alusel jagatavate andmete kvaliteeti.
2. Komisjon esitab hiljemalt [*väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva*] Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta.

Artikkel 17 *Jõustumine*

Käesolev määrus jõustub kahekümnnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

1.4.2. Erieesmärgid

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

1.4.4. Tulemusnäitajad

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

2.2.3. Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub**
- 3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele**
 - 3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade*
 - 3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund*
 - 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade*
 - 3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus*
 - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*
 - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus*
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele**

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse seireraamistik vastupanuvõimeliste Euroopa metsade jaoks

Lisaks hõlmab käesolev finantsselgitus ka Euroopa Keskkonnaameti vahendeid seoses ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv mullaseire ja mulla vastupidavuse kohta (mullaseire direktiiv) (COM(2023) 416).

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

09 – Keskkond ja kliimameetmed

Tegevused:

09 02 – Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)

09 10 Euroopa Keskkonnaamet (EEA)

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

☒ uut meetet

☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest²³

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Kavandatava määruse eesmärk on aidata tegeleda järgmiste suurte ühiskondlike väljakutsetega:

– kliimaneutraalsuse ja kliimamuutustele vastupanuvõime saavutamine;

– elurikkuse vähenemise tagasipööramine ja elurikkuse valdkonnas võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmine;

– metsade seisundi ja vastupanuvõimega seotud riskide käsitlemine;

– elurikkuse säilitamise ja kliimamuutuste valdkonnas võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmine.

1.4.2. Erieesmärgid

Üldeesmärgist tulenevalt on käesoleva kavandatava määruse konkreetsed eesmärgid järgmised:

Erieesmärk nr 1:

Tagada täpsed, digiteeritud, järjepidevad, võrreldavad, õigeaegsed ja kättesaadavad andmed ELi metsade seisundi kohta, luues metsaseiresüsteemi, mida haldavad komisjon ja liikmesriigid. Uus süsteem võimaldab teha kindlaks metsaüksuste asukoha, koguda standarditult metsaandmeid Maa seire,

²³

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

navigeerimise/positsioneerimise tõhustatud võimaluste kaudu ning jagada ühtlustatud, või kui see ei ole võimalik, siis standarditud andmeid.

Erieesmärk nr 2: Julgustada liikmesriike töötama välja või kohandama oma integreeritud pikaajalisi metsakavasid, mis põhinevad asjakohase ELi poliitikaga seotud kvaliteetsel seiretabel ja milles võetakse arvesse kindlaks määratud minimaalseid ühiseid aspekte.

Erieesmärgist tulenevalt on tegevuseesmärk järgmine:

luua tõhus raamistik, et tagada metsaandmete kogumine ja aruandlus, integreerides Maa seire ja geoviidetega kohapealse seire, ning julgustada liikmesriike rakendama järjepidevat integreeritud pikaajalist metsaplaneerimist.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Kavandatud algatus toob märkimisväärset kasu keskkonnale, sh kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise ning elurikkuse jaoks, ning parandab metsade seisundit, parandades häiringuteks valmisolekut ja neile reageerimist.

Kliimaneutraalsus ning kestlik ja bioloogiliselt mitmekesine ringbiomajandus sõltuvad suurel määral ELi metsade seisundist ja vastupanuvõimest.

Ettepaneku rakendamine peaks looma VKEdele uusi võimalusi, mis on seotud nii metsaseirega seotud digiteenuste turu kasvuga kui ka innovatsiooniga seiretehnoloogiate väljatöötamisel ja rakendamisel. Lisaks saavad metsa- ja metsandussektori osalised kasu võimalikest sissetulekuvõimalustest sertifitseerimissüsteemide kaudu, mis põhinevad usaldusväärsel seirel.

Metsaseire rakendamine loob eeldatavasti ka võimalusi teadus- ja arendustegevuseks.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Komisjon jälgib algatuse kasutuselevõttu ja mõju korrapäraselt (kaks korda aastas), tuginedes järgmistele aspektidele:

- ühtse määratlusega näitajate arv
- selliste näitajate arv, mille puhul kasutatakse ühtlustatud või standarditud andmekogumismeetodeid
- andmete esitamine liikmesriikide poolt FISE-le
- juurdepääs andmetele FISE kaudu (keskmine klõpsude arv kuus)
- riiklik kohanemisstrateegia ning riskihindamine ja riskijuhtimine; ühistel näitajatel põhinevad strateegiad
- metsaalaste digiteenuste turu areng (eelkõige VKEde arv)
- liikmesriikides vastu võetud vabatahtlike integreeritud pikaajaliste kavade arv
- integreeritud pikaajaliste kavade koostöös ühiste põhiaspektidega
- ELi vahendite kasutamine seiremeetmete toetamiseks

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Liikmesriigid peavad jõustama käesoleva määruse täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ning komisjonil tuleb töötada välja asjakohased rakendusmeetmed. Seepärast tuleb liikmesriikidel rakendada poliitikat ja meetmeid ning õigus- ja haldusnorme, mis on riigi tasandil vajalikud käesoleva ettepaneku järgimiseks.

2026. aasta juuliks (üks aasta pärast määruse eeldatavat jõustumist) loovad komisjon ja liikmesriigid metsaüksuste identifitseerimise süsteemi ja seiresüsteemi, samas kui andmete jagamise raamistik peab hakkama toimima alates 1. jaanuarist 2028. Komisjon annab Maa seire teenuste abil kogutud andmed tasuta neile liikmesriikidele, kes otsustavad süsteemis osaleda oma andmetega, mitte osaleda uue seiresüsteemi standardiseeritud töös.

Algatusega nähakse ette ka mitme teise õigusakti vastuvõtmine. Eelkõige valmistab komisjon asjaomase eksperdirühmaga tihedalt konsulteerides ning koostöös Teadusuuringute Ühiskeskuse ja Euroopa Keskkonnaametiga ette delegeeritud õigusaktid, et töötada välja ja muuta metoodikat ja tehnilisi kirjeldusi algatusega hõlmatud kolme liiki metsaandmete kogumiseks ja jagamiseks. Lisaks peab komisjon asjaomase komitee heakskiidu saamiseks koostama rakendusaktid, milles sätestatakse metsaandmete hankimise, töötlemise, säilitamise ja kasutamise tehnilised eeskirjad ning menetlused, standardid ja võrdlusuuringud, et tagada metsaseiresüsteemi kvaliteet ja hea toimimine.

Algatuse rakendamiseks on vaja luua raamistik andmete kogumiseks ja jagamiseks ning sellega seotud teadmusbaas Euroopa metsateabesüsteemi (FISE) ja Copernicuse programmi andmeteenuste arendamise ja käitamise kaudu.

Pärast määruse jõustumist teeb komisjon liikmesriikidega koostööd ja koordineerib tegevust juhtimissüsteemi kaudu, mis põhineb riiklike kontaktisikute kaudu toimival teabevahetusel ja tehnilise toe pakkumisel.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

On selge, et tuleb luua sidus süsteem, et jälgida ja kavandada kliimamuutustest tingitud transformatsioone metsades ja metsandussektoris. Lisaks tuleb kliima ja elurikkusega seotud kriiside tõttu kaaluda uuesti metsade rolli, keskendudes rohkem nende multifunktsionaalsusele. Sellega seoses ei ole ilma täpsete ja võrreldavate metsaandmeteta, mida liikmesriigid praegu vajalikus ulatuses ei esita, võimalik saavutada otseselt Euroopa rohelisest kokkuleppest tulenevaid kliima-, elurikkuse ning kestliku ja ringluspõhise biomajanduse poliitika eesmärke.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Standarditud ja võrreldav teave ning Maa seire uuenduslike lahenduste kasutamine hõlbustaks liikmesriikide metsaalaste õigusaktide (nt LULUCF) kohaste seirenõuete

täitmist ning võimaldaks kulutõhusal viisil kontrollida metsaga seotud eri poliitikavaldkondade järjepidevust ja kestlikkust ELi tasandil (või teha kindlaks kompromissid) ning täiendada seda kvaliteetsete andmetega pikaajalise metsaplaneerimise kohta liikmesriikides. Ühtlustamine, või kui see ei ole võimalik, standardse lähenemise pakkumine 27 seiresüsteemi asemel tooks kaasa märkimisväärse kulude kokkuhoiu. Lisaks aitab metsaandmete kogumist ja jagamist käsitleva Euroopa Liidu ühise raamistiku väljatöötamine ka Euroopa VKEsid, kes on seotud digiüleminekuga, ning metsandussektoris osalejaid seoses sertifitseerimissüsteemide ja asjakohaste sissetulekuvõimalustega.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Tegevuskava „Forest Focus“ käsitleva määrusega, mis kaotas kehtivuse 2006. aastal, kehtestati ELi tasandil koordineeritud metsaseire kohustus koos ulatusliku kaasrahastusega (65 miljonit eurot nelja aasta jooksul EL 15 riikides). Kõnealuse määrusega tugevdati integreeritud metsaseiret, loodi koondandmete ja -teabe andmebaas ELi metsade seisundi kohta ning laiendati metsaseire ulatust mullale ja elurikkusele.

Selle kulutõhusust piiras siiski näitajate, andmete kogumise või seire protokollide ühiste kirjelduste puudumine. Koos nendest fondidest toetuse saajate keerulise olukorraga olid tulemuseks märkimisväärsed kulutõhususe erinevused toetusesaajate hulgas.

Õigusakti hindamisel jõuti järeldusele, et hoolimata rangest finantsjuhtimise kontrollist (välisaudit) ei olnud liikmesriigid metsaseiret piisavalt rakendanud. Kuna alates 2006. aastast ei ole enam keskendunud metsadele, selgetele seire-eesmärkidele või järjepidevuse ja ühtlustamisega seotud kohustustele, on kasvanud kooskõlastamata tegevus ning piiratud ruumiline ja ajaline katvus.

1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega*

Algatus kuulub mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 rubriigi 3 (Loodusvarad ja keskkond) jaotise 9 (Keskkond ja kliimameetmed) alla.

Algatus on osa Euroopa rohelisest kokkulepppest. See tuleneb ka ELi uues metsastrateegias aastani 2030 seatud eesmärkidest ja aitab neid saavutada. ELi metsastrateegia on ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 peamine väljund ning selles on esitatud raamistik ja konkreetsed meetmed metsade kaitsmiseks ja taastamiseks ning nende seisundi ja vastupanuvõime tagamiseks.

Ettepanek on tihedalt seotud muude komisjoni algatustega, millega toetatakse metsapoliitikat, näiteks:

- LULUCFi määrus
- raadamist käsitlev määrus
- biomajanduse strateegia
- [looduse taastamise määrus]
- [Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise määrus]
- [liidu süsinikdioksiidi sidumise sertifitseerimise raamistik]
- õhku, vett ja loodust käsitlevad direktiivid

- taastuenergia direktiiv (REDII)
- liidu elanikkonnakaitse mehhanism

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Uue määruse rakendamisega kaasnevad komisjonile uued ülesanded ja tegevused. Selleks on vaja inimressursse, Euroopa Keskkonnaameti toetust, hankeressursse välistöövõtjate leidmiseks ja ühte halduskokkulepet Teadusuuringute Ühiskeskusega.

Spetsiaalset metsasid käsitlevat ELi siduvat õigusakti praegu ei ole ning seetõttu on määruse rakendamine ja järelevalve komisjoni ja liikmesriikide jaoks uus kohustus. Praegu ei vasta Copernicuse maismaaseire teenuste pakutavad metsaandmete kihid ja nendega seotud Euroopa Keskkonnaameti ressursid kõigile tulevase seiresüsteemi vajadustele. Seepärast tuleb välja töötada täiendavad metsaandmetooted (metsaala, defoliatsiooni ja metsade ühendatuse kohta) ja neid hallata.

See nõuab täiendavaid vahendeid ning poliitilisi teadmisi, analüütilisi oskusi, sõltumatust ja vastupanuvõimet kogu õigusaktide pikaajalise rakendamise jooksul. Samuti on vaja täiendavat eksperdiabi, võimaluse korral ka allhanke kaudu, kuid poliitiliselt väga tundlikke põhiülesandeid peab täitma komisjon.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ Piiratud kestusega

- ☐ hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☒ Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood, mis vastab kaheaastasele ülevõtmisperioodile,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid²⁴

☒ Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- ☒ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Jagatud eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

²⁴

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Märkige sagedus ja tingimused.

Algatus hõlmab hankeid, halduskokkulepet Teadusuuringute Ühiskeskusega, EEA toetuse suurendamist ja mõju komisjoni inimressurssidele. Kohaldatakse seda liiki kulude puhul kehtivaid standardnorme.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Ei kohaldata – vt eespool.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Ei kohaldata – vt eespool.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Ei kohaldata – vt eespool.

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Ei kohaldata – vt eespool.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamat ²⁵	EFTA riigid ²⁶	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ²⁷	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu
3	09 02 01 – loodus ja elurikkus	Liigendatud	JAH	EI	JAH	EI
3	09 10 02 – Euroopa Keskkonnaamet	Liigendatud	JAH	JAH	EI	EI
7	20 01 02 01 – töötasu ja hüvitised	Liigendamat	EI	EI	EI	EI
7	20 02 01 03 – ajutiselt institutsiooni juurde lähetatud riiklikud avalikud teenistujad	Liigendamat	EI	EI	EI	EI
7	20 02 06 01 – lähetus- ja esinduskulud	Liigendamat	EI	EI	EI	EI
7	20 02 06 02 – koosolekud, eksperdirühmad	Liigendamat	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse: Ei kohaldata

²⁵ Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamat = liigendamat assigneeringud.

²⁶ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

²⁷ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	3	Loodusvarad ja keskkond
---	---	-------------------------

DG: ENV			2023	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
○ Tegevusassigneeringud								
09 02 01 – loodus ja elurikkus	Kulukohustused	(1a)			0,700	0,200	0,150	1,050
	Maksed	(2a)			0,700	0,200	0,150	1,050
DG ENV assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 3			0,700	0,200	0,150	1,050
	Maksed	= 2a + 3			0,700	0,200	0,150	1,050

Eespool nimetatud summat on vaja selleks, et toetada mitmesuguseid õigusaktide rakendamisega seotud ülesandeid, mida keskkonna peadirektoraat ja Teadusuuringute Ühiskeskus hakkavad täitma.

Hangitud tegevus hõlmab üldist toetuslepingut metsaseire määruse rakendamiseks.

Lisaks on sellesse kategooriasse lisatud halduskokkulepe Teadusuuringute Ühiskeskusega, eelkõige teaduspartnerluse loomiseks, mis on ette nähtud uue metsastrateegiaga aastani 2030, mis toetab uute näitajate ja meetodite väljatöötamist.

	Kõik kulud, v.a personali- ja	miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)
--	--------------------------------------	---

	halduskulud						
Ülesanded	Vahendid	2023	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	Kokku
Üldine toetus metsaseire määruse rakendamiseks (tehniliste suuniste väljatöötamiseks, liikmesriikide toetamiseks)	Teenusleping/välisekspertid			0,200	0,200	0,150	0,550
Tehniline tugi metsaseire määruse rakendamiseks, eelkõige seoses näitajate väljatöötamisega, liikmesriikide järelevalveaspektide integreerimisega ja ühtlustamise edendamisega Euroopa metsateaduse partnerluse kaudu	Keskkonna peadirektoraadi ja Teadusuuringute Ühiskeskuse halduskokkulepe			0,500			0,500
Kokku				0,700	0,200	0,150	1,050

Asutus: Euroopa Keskkonnaamet			2023	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
Jaotis 1: Personalikulud	Kulukohustused	(1a)			0,468	0,955	0,974	2,398
	Maksed	(2a)			0,468	0,955	0,974	2,398
Jaotis 2: Taristu	Kulukohustused	(1b)						
	Maksed	(2b)						
Jaotis 3: Tegevuskulud	Kulukohustused	(1c)			0,420	0,790	0,790	2,000
	Maksed	(2c)			0,420	0,790	0,790	2,000
Euroopa Keskkonnaameti assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 1c			0,888	1,745	1,764	4,398
	Maksed	= 2a + 2b + 2c			0,888	1,745	1,764	4,398

Märkused Euroopa Keskkonnaameti kulude kohta:

selleks et rühmitada ametite tugevdamise vajadused ümber ühes finantsselgituses, sisaldab Euroopa Keskkonnaameti ressursitaotlus ka vajadusi, mis on seotud komisjoni ettepanekuga võtta vastu direktiiv mullaseire ja mulla vastupidavuse kohta (COM 416(2023)).

Jaotis 1: sellesse jaotisse kuulub 2 täiendavat ajutist teenistujat ja 1 täiendav lepinguline töötaja käesoleva ettepaneku jaoks ning 1 ajutine teenistuja ja 1 lepinguline töötaja seoses dokumendiga COM 416(2023) – kõik alates 2025. aasta keskpaigast

Ajutine teenistuja: metsaseire valdkonnaekspert

Ülesanded:

- Toetada perioodiliste andmestike ja näitajate väljatöötamist II lisas esitatud metsanäitajate jaoks (üks kord aastas, kaks korda iga kahe aasta tagant, kaks korda iga kolme aasta tagant, viis korda iga viie aasta tagant, üks kord iga kuue aasta tagant). See hõlmab näitajate staatuse ja suundumuste hindamist ning nende mõistete jaoks järjepideva terminoloogia kehtestamist.
- Koostada suunised selle kohta, kuidas tõlgendada andmeid ning tuletada metsanäitajate staatuse ja muutuse hindamise põhjal sisulist statistikat.
- Avaldada ja levitada kogutud andmeid kasutajasõbralike koondpaneelide ja selge veebipõhise visualiseerimise kaudu Euroopa metsateabesüsteemis (FISE).
- Töötada välja praktilised rakendussuunised ja lahendused metsade seisundi ja suundumuste hindamiseks.
- Tagada koostoime LULUCFi määruse alusel esitatud teabega.

Ajutine teenistuja AD 6: metsaseireandmete käitleja

Ülesanded:

- Pakkuda IT-alast tehnilist oskusteavet aruandluskavade väljatöötamiseks
- Hallata loetletud aruandlusvooge
- Luua aruandlusvorm, Reportnet 3 andmevoog, kvaliteedikontroll, viiteandmestikud
- Importida ja eksportida andmeid süsteemis Reportnet 3
- Luua tootmisandmebaas, kus on esitatud andmestikke käsitlevad ELi andmestikud
- Luua lisaks ELi andmestikele standardteenused
- Luua ja hallata andmeväljundeid, nt andmekeskuses, DiscoMap veebisaidil jne

- Koostada tehnilised juhenddokumendid
- Pakkuda kasutajatuge ja veebikoolitusi

Lepinguline töötaja: metsaseireandmete analüütik

Ülesanded:

- Koostada põhjalikud suunised ja käsiraamat, mis sisaldab muutujate võrdlevaid kirjeldusi, andmekogumise meetodeid (sealhulgas parameetreid), suuniseid ühtlustamismenetluste jaoks ja aruandlusvorme.
- Luua aruandlusvahend (Reportnet 3) ja arendada seda, et tõhusalt koguda ja hallata ruumi- ja tabelandmeid.
- Kehtestada andmekvaliteedi menetlused, et tagada kõigi salvestatud andmete täpsus, õigsus, täielikkus ja võrreldavus. Luua kvaliteedi tagamise/kontrolli (QA/QC) dokumenteerimise süsteem, mis sisaldab kava, kontrollnimekirju, märkusi, arvutustabeleid ja aruandeid kvaliteedi tagamise/kontrolli toimingute dokumenteerimiseks.
- Luua Euroopa metsaandmebaas, mis sisaldab üksikute riikide maatükkide tasandi, tabel- ja ruumiandmeid ning Euroopa kaarte. Integreerida andmebaas Euroopa Keskkonnaameti ruumiandmetaristusse (EEA SDI).
- Koostada andmebaasi jaoks valideerimiseeskirjad, sealhulgas andmetüübi valideerimine, vahemikkontroll, kitsenduste valideerimine ja puuduvate andmete kontroll. Esitada suunised andmete edastamiseks kesksesse andmebaasi.
- Tagada koostoime LULUCFi määruse alusel esitatud teabega.
- Pakkuda kasutajatuge kohapealse seire, ühtlustamise ja andmete esitamise protsessidega seotud tehnilise toe jaoks. Tegeleda võimalike vigade või tehniliste probleemidega ja parandada need.
- Kontrollida ja toetada riikide andmevoogu, mis liigub süsteemi Reportnet 3 ja Euroopa metsaandmebaasi. Jälgida ja aidata üles laadida riikide kaarte Euroopa metsakaartide hoidlasse.
- Töötada välja Copernicuse andmetel ja teabel põhinevad tooted ning hooldada neid, esitades I lisas nõutud metsanäitajad, mis põhinevad Maa seirel.

Lepinguline töötaja: mullaandmete haldamise ja hindamise ekspert

Ülesanded:

- Luua koostoimes ja koordineeritult teiste asjaomaste süsteemidega arhitektuur Reportneti ja EIONETi kaudu andmevoogude vahetamiseks, et koguda, töödelda, valideerida ja analüüsida liikmesriikide esitatud andmeid iga kuue aasta järel:

- seire andmed ja tulemused
- mulla seisundi tunnuste ja näitajate suundumuste analüüs
- mulla kestliku majandamise ja taastamise ülevaade ja edusammud
- andmed riiklikes saastatud alade registrites
- Abistada komisjoni mulla seisundit käsitleva õigusakti rakendamise hindamisel kaheksa aastat pärast selle jõustumist.

Ajutine teenistuja: mullaseire ekspert

Ülesanded:

- Toetada ELi tasandil ülevaate koostamist riiklikest saastatud alade registritest ja liikmesriikide aruannetest, kindlaksmääratud terminoloogiast, potentsiaalselt saastatud alade määratlemise kriteeriumidest ja potentsiaalselt saastavatest tegevustest, riiklikest käivitajatest ja mulla uurimise eeskirjadest, aruandluse üksikasjadest ja kavadest.
- Anda korrapäraselt ajakohastatud ülevaade riiklikul tasandil rakendatud riski hindamise meetoditest (sh seireväärtused), toetada riski hindamise meetodeid käsitlevate suuniste koostamist ja vajaduse korral liikmesriike nende suuniste kohaldamisel.
- Toetada ELi tasandil ülevaate koostamist liikmesriikide maahõive ja mulla katmise eesmärkidest ja näitajatest (iga kahe aasta järel) ning avaldada ja levitada poliitiliselt olulisi andmeid koondpaneelide ja andmete selge veebipõhise visualiseerimise kaudu.
- Toetada liikmesriike mulla seisundit käsitleva õigusakti kirjeldustele ja nõuetele vastavate näitajate ning maahõivehierarhia rakendamisel ja liikmesriikides kohaldatavate meetodite jälgimisel.
- Koostada suunised selle kohta, kuidas kasutada ja tõlgendada Copernicuse andmeid ning tuletada staatuse ja muutuse hindamise põhjal statistikat.
- Töötada välja praktilised lahendused netomaahõive eesmärkide seadmiseks, meetmed selle saavutamiseks ja sellega seotud seireks.

Jaotis 2: Taristu (peamiselt IT-süsteemide/andmebaaside arendamine) – IT-lahendused, mille töötavad välja mullaga tegelev, jaotises 1 osutatud täiendav ajutine teenistuja ja lepinguline töötaja

Jaotise 3 kulud sisaldavad järgmist: IT-arendus, aruandlussüsteemide jooksvad kulud, uute näitajate väljatöötamine ja koostamine, tehniliste kohtumiste korraldamine ja järeelmeetmed, juhenddokumentide koostamine ning metsanäitajate ja hindamise toetuslepingud ning eksperdiarvamus saastunud pinnase ja maakasutuse kohta

○ Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)			1,588	1,945	1,914	5,447
	Maksed	(5)			1,588	1,945	1,914	5,447
○ Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)						
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 3 (ENV+EEA) assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6			1,588	1,945	1,914	5,447
	Maksed	= 5 + 6			1,588	1,945	1,914	5,447

○ Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)						
	Maksed	(5)						
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)						
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6			1,588	1,945	1,914	5,447
	Maksed	= 5 + 6			1,588	1,945	1,914	5,447

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud [õigusaktile lisatava finantsselgituse lisas](#) (Euroopa Liidu üldeelarve komisjoni jao täitmise sise-eeskirju käsitleva komisjoni otsuse 5. lisa), ja laadida see üles DECIDE'i talitustevaheliseks konsulteerimiseks.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
DG: ENV						
○ Personalikulud		0,264	0,435	0,435	0,435	1,569
○ Muud halduskulud		0,037	0,064	0,064	0,064	0,229
ENV KOKKU	Assigneeringud	0,301	0,499	0,499	0,499	1,798

Muud halduskulud moodustavad ekspendirühmade koosolekute, lähetuste ja muud personaliga seotud kulud.

		2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
DG: CLIMA						
○ Personalikulud		0,171	0,171	0,171	0,171	0,684
○ Muud halduskulud						
DG CLIMA KOKKU	Assigneeringud	0,171	0,171	0,171	0,171	0,684

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,472	0,670	0,670	0,670	2,482
--	--	-------	-------	-------	-------	--------------

assigneeringud KOKKU							
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

			2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused		0,472	2,258	2,615	2,584	7,959
	Maksed		0,472	2,258	2,615	2,584	7,959

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid			Aasta N		Aasta N + 1		Aasta N + 2		Aasta N + 3		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Väljun di liik ²⁸	Kesk mine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljun dite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ²⁹ ...																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2 ...																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KOKKU																		

²⁸ Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

²⁹ Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid“.

3.2.3. Hinnanguline mõju EEA inimressurssidele ja haldusassigneeringute komisjonis – ülevaade

1.1.1.1. Hinnanguline mõju EEA inimressurssidele

- ☒ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2023	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
--	------	------	------	------	---------------------	-------

Ajutised töötajad (AD palgaastmed)			0,346	0,705	0,719	1,770
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)						
Lepingulised töötajad			0,123	0,250	0,255	0,628
Riikide lähetatud eksperdid						

KOKKU			0,468	0,955	0,974	2,398
--------------	--	--	-------	-------	-------	-------

Personalivajadus (täistööajale taandatud töötajad)

	2023	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
--	------	------	------	------	---------------------	-------

Ajutised töötajad (AD palgaastmed)			3	3	3	
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)						
Lepingulised töötajad			2	2	2	
Riikide lähetatud eksperdid						

KOKKU			5	5	5	
--------------	--	--	---	---	---	--

1.1.1.2. Hinnanguline haldusassigneeringute vajadus komisjonis

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2024	2025	2026	2027	KOKKU
--	--	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7						
Personalikulud		0,435	0,606	0,606	0,606	2,253
Muud halduskulud		0,037	0,064	0,064	0,064	0,229
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku		0,472	0,670	0,670	0,670	2,482

Täistööajale taandatud töötaja kohta (AD/ AST) arvatud kulud on 171 000 eurot aastas. Muud halduskulud moodustavad komitee ja eksperdirühmade koosolekute, lähetuste ja muud personaliga seotud kulud.

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 ³⁰ välja jäävad kulud		2024	2025	2026	2027	KOKKU
Personalikulud						
Muud halduskulud						
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku						

KOKKU		0,472	0,670	0,670	0,670	2,482
--------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Personalil ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

³⁰ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamist toetavad kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.3. Komisjoni hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	2023	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes) – DG ENV		1	2	2	2
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes) – DG CLIMA		1	1	1	1
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes) – JRC					
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes) – DG DEFIS					
20 01 02 03 (delegatsioonides)					
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)					
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)					
Muud eelarvread (märkige)					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud) – DG ENV		1	1	1	1
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)					
XX 01 xx yy zz * - peakorteris					
- delegatsioonides					
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)					
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)					
Muud eelarvread (märkige)					
KOKKU		3	4	4	4

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või paigutades töötajaid ümber peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad (DG ENV)	Tegevuse koordineerimine asjaomaste talitustega ja liikmesriikide toetamine algatuse rakendamisel, eelkõige järgmistes valdkondades: proovivõtt, andmed, meetodid, hindamine, seire ja analüüs Metsaseiret käsitleva dialoogi jätkamine liikmesriikide ja nende pädevate asutustega, sealhulgas asjaomaste eksperdirühmade ja komiteede raames; aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Metsaseire määruuses sätestatud komisjoni rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise ettevalmistamine ja koordineerimine Liikmesriikide poolt määruse rakendamise järelevalve ja kontrolli ettevalmistamine ja juhtimine Metsateaduse partnerluse kokkuleppe ja Copernicuse programmi teenuste haldamine koos JRCga ning Copernicuse programmi teenuste ja Euroopa metsateabesüsteemi haldamine koos EEAg, hoides neid ajakohasena, et need oleksid kooskõlas metsaseire määruse nõuetega
Koosseisuvälised töötajad	Üldine toetus metsaseire määruse rakendamiseks (tehniliste suuniste väljatöötamiseks, liikmesriikide toetamiseks)
Ametnikud ja ajutised töötajad (DG CLIMA)	Tegevuse koordineerimine asjaomaste talitustega ja liikmesriikide toetamine algatuse rakendamisel, eelkõige järgmistes valdkondades: proovivõtt, andmed, meetodid,

	hindamine, seire ja analüüs Metsaseiret käsitleva dialoogi jätkamine liikmesriikide ja nende pädevate asutustega, sealhulgas asjaomaste eksperdirühmade ja komiteede raames; aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Metsaseire määruses sätestatud komisjoni rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise ettevalmistamine ja koordineerimine
Ametnikud ja ajutised töötajad (JRC)	Euroopa metsateaduse partnerluse rakendamine, Maa seirel põhinevate seirevahendite väljatöötamine, FISE ajakohastamise toetamine ja metoodika ühtlustamise hõlbustamine.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- ☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Lisaülesanded, mida komisjon peab täitma, eeldavad täiendavaid ressursse seoses liidu rahalise toetusega ja Euroopa Keskkonnaameti ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohtadega. EEA-le seoses metsaseire ülesannetega antava ELi toetuse suurendamine kompenseeritakse pooles ulatuses eelarveridadelt 09.0201 – LIFE loodus ja elurikkus ning 09.0203 – LIFE kliima. EEA-le seoses mullaseire ülesannetega antava ELi toetuse suurendamine kompenseeritakse eelarverealt 09.0201 – LIFE loodus ja elurikkus. Eelarvereal 09 02 01 ettenähtud kulud kaetakse programmist LIFE ja kavandatakse keskkonna peadirektoraadi iga-aastase majandamiskava raames. Personalivajadused kaetakse eelistatavalt lisaassigneeringuga iga-aastase inimressursside eraldamise menetluse käigus.

- ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruces sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.
- ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ³¹	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

³¹ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ muudele tuludele
 - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ³²						
		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

--

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

--

³² Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.